

ДІАЛОГ

Крестьянский дискуссионный журнал

XVII. ро́чник ● 4/2024

АКО НАТО

O B S A H

genezis 4
**AKO BOLO
NA POČIATKU**
R. Betina

rozhovor 6
**NEHCEM BYŤ
KURIEROM...**
B. Stein/E. Mihočová

okienko D. Nováka 10

téma 12
AKO NA TO?
J. Kennedy, L. Joseph,
D. Mathis

kultúra 20
VERNISÁŽ LANDART
J. Belo Beliš

z histórie 22
EX POST
M. Halža

misia 24
WICLIFFE
J. Tomašovský

detský kútik 26
I. a R. Topolčanyovci

fotouáva 28
IBA TAK
A. Činčuráková Tipulová

spod orecha 30
PRICHÁDZA MRÁZ...
B. Piatko

RELAX 31

Foto: L. Bechný

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2024

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko

Čestný člen: Štefan Markus

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 16. 4. 2024 **Tlač:** Alfa print, Martin

Predná strana obálky: L. Bechný: Ukrajina

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

MIROSLAV HASZICS,
kazateľ CB v Leviciach

ĽUDSKÁ NESPOKOJNOSŤ

Ľudská nespokojnosť má dobú i zlú stránku. Tou dobrou je, že ľudská nespokojnosť je hybnou silou vývoja, poznania. Chceme viac, krajšie, lepšie, pohodlnejšie. No to, čo naši predchodcovia objavili, postavili, vydobyli, často za cenu veľkej námahy a obetí, pokladáme po čase za samozrejmosť.

Všetko ľudské, časom zovšednie. A my chceme zase viac, krajšie, lepšie...

Ľudská nespokojnosť má však i temnú stránku. Nespokojnosť, túžba po lepšom a pohodlnejšom, nás môže vohnať do náručia Zla. A pripraviť aj o slobodu. O tú vnútornú, i o tú vonkajšiu. Príbeh ľudstva sa začína jeho fatálnym zlyhaním. Vymenili sme niečo veľmi vzácne, za čosi úplne bezcenné a zároveň smrteľne toxické. Boh nás zachránil pred dôsledkami nášho mega zlého rozhodnutia a zaplatil vysokú cenu.

Ľudská nespokojnosť ohrozuje aj našu vonkajšiu slobodu. Koľkokrát nás získali bezškrupulózní ego maniaci, pre svoje obľudné zámery?! Tým, že v nás živili nespokojnosť. Sľubovali raj na zemi, pohodlnejší a šťastnejší život. Vždy, keď sme im naleteli, prišli sme o občiansku slobodu. Začali sme si navzájom ubližovať a zabíjať sa. Nepoučili sme sa. Stále veríme, že máme nárok na šťastnejší a pohodlnejší život. Veríme, že niekto z ľudí, nám ho zabezpečí. A keď sa nedarí, hľadáme tých, čo nám v tom bránia. Nerobme to. Neskladajme svoju nádej v „synov ľudských“. *...závišť, svár, rúhania, zlomyseľné upodozrievania, nezгоды ľudí, ktorí majú zvrátenú myseľ. Sú to ľudia, ktorým chýba pravda ...veľkým ziskom je však zbožnosť spojená so spokojnosťou* (1Tim6, 5 - 6). ■

STĽPČEK:

O ÚLOHE PREZIDENTA

Po zvolení Petra Pellegriniho za prezidenta viacerí koalíční politici mu zadali úlohu: zjednotiť ľudí. Úlohu, podľa mňa, neriešiteľnú. Pretože „zjednotiť“ ľudí s diametrálne odlišnými názormi je možné iba diktátom. A to by bolo horšie ako rozdelená spoločnosť.

Viem, že rozdelená spoločnosť nemôže prosperovať a napriek tomu priznávam, že nechcem byť v jednote s ľuďmi, ktorí dokážu povedať: „Ste Žid!“ ako nádvku. A ani s ľuďmi, ktorí takú nádvku tolerujú. A je ich veľa – odhadom 10%. Pol milióna ľudí ktorí tolerujú rasizmus. A tí istí tolerujú aj chyby v myslení: ich predstaviteľ povedal „Ste Žid a ben - de - ro - vec“ – čiže Žid a zároveň ich prenasledovateľ. A ani rozpor myslenia im neprekáža.

Aby sa dosiahlo zjednotenie spoločnosti, musí mu predchádzať zmena myslenia. Zmena ich základných hodnôt na také, na ktorých je možné vybudovať spoločnosť.

Jedna z tých hodnôt je mier. Aj ja som za mier. Desí ma i zabíjanie zvierat, nieto ľudí. Ale nemôžem byť v jednote s tými, ktorí sú za mier a pritom tolerujú agresiu. Veď presadzovať mier tým, že sa ľudia nebudú brániť je podpora agresie, príčiny vojen!

Zmeniť myslenie ľudí je ťažké, ale ak chceme prosperovať, nutné. Ale bez kultivácie spoločnosti nemožné. To znamená, že musíme zanechať hrubosť, urážanie oponenta nahradiť argumentmi a prijať pravdu a základné ľudské práva ako najvyššie hodnoty. Potom sa ľahko dohodneme na tom, čo má byť napísané v ústave.

To je cesta, ktorou by sa dalo zjednotiť spoločnosť.

Verím, že keby pán prezident túto cestu prijal, mnohí, aj z te-
rajších odporcov, by mu radi pomohli. ■ **Ivan Turek**

AKO BOLO NA POČIATKU

RASTISLAV BETINA

Boh povedal: Dal som vám všetky semenné rastliny na zemi a všetky stromy, prinášajúce ovocie, v ktorom je semeno, aby vám boli pokrmom. No všetkým suchozemským živočíchom, všetkému nebeskému vtáctvu a všetkému živému tvorstvu, čo sa pohybuje na zemi, dávam za potravu všetky zelené byliny. Tak sa aj stalo. Boh videl, že všetko, čo utvoril, bolo veľmi dobré. Bol večer a bolo ráno, šiesty deň (Gn 1, 29 – 31).

V celej správe o stvorení vidíme Boha, ktorý hovorí. Opakovane zaznievajú slová: *Boh povedal...* Ale len človeka, muža a ženu, Boh osobne osloví: *Dal som vám...* Takto Boh neosloví zvieratá, len človeka, ktorý je stvorený ako bytosť, schopná komunikovať s Bohom. Počuť Ho a poslúchať Ho. Ako bytosť, ktorá je zodpovedná za svoje činy.

Človek sa tu dozvie, čo bude jeho pokrmom. Veď Boh, ktorý stvoril, je Bohom, ktorý sa aj stará. Keď nás stvoril so žalúdkom, stará sa, aby sme aj mali čo jesť. Pokrmom človeka bude všetko, v čom je *semeno*. Všetko, čo sa bude dať sadiť a siať, aby to rok čo rok prinášalo úrodu. Zvieratá budú bylinožravce, ktoré sa budú pásť, ale človek bude obrábať pôdu a siať semeno, zrno a vysádzať stromy. Tu máme počiatky pôdohospodárstva. Pôda, zem, sa stane živiteľkou človeka. Odteraz bude s ňou človek neoddeliteľne spätý. Bude vládnuť nad zemou, a predsa bude od nej závislý, a tým aj od Boha, ktorý posielal slnko a dážď. Zvieratá sa stanú pre človeka pokrmom až neskôr.

Tak sa aj stalo. Čo sa stalo? Stala sa Božia vôľa, na nebi aj na zemi. Ako to vyzerá, keď sa stane Božia vôľa? *Boh videl, že všetko, čo utvoril, bolo veľmi dobré.* Boh je veľmi spokojný so svojím dielom. Ono prezrádza niečo o svojom Autorovi. Aké je dielo, taký je aj jeho Autor. Len veľmi dobrý Boh môže stvoriť veľmi dobrý svet. Preto všade, kde sa deje jeho vôľa, platí, že to *bolo veľmi dobré*. Ale odkedy človek povýšil svoju vôľu nad Božiu, už to neplatí. Čo bolo veľmi dobré, sa vinou človeka pokazilo. Ale raz to bude opäť platiť. Dovtedy sa však máme modliť: *Nech sa stane tvoja vôľa ako na nebi tak i na zemi* (Mt 6, 10 Roh). A ona sa raz aj stane. ■

NECHCEM BYŤ LEN KURIÉROM, ALE POSLOM KRISTA

Od vypuknutia ruskej invázie absolvoval už 22 ciest na Ukrajinu **BEVAN STEIN**, koordinátor humanitárnej pomoci ECAV na Slovensku a Svetového luteránskeho zväzu. Americký misiónár, ktorý spolu s manželkou Laurou už 27 rokov žije na Slovensku, si za týmto účelom kúpil vlastné 18-tonové nákladné auto. V priebehu marca 2023 doručil núdzným na Ukrajinu 22 ton humanitárnej pomoci a neskôr 400 „Krabíc požehnaní“.

Rozprávala sa s ním EMÍLIA MIHOČOVÁ. Foto: LUBO BECHNÝ

Bevan, stačil na 22 ton tovaru tvoj kamión?

Nestačil, preto som cez známeho zabezpečil väčší, ktorý má zaujímavý príbeh. Patrí jednej ukrajinskej dopravnej spoločnosti. Jej majiteľ tušil, že situácia bude zlá, a tak ešte pred vojnou stihol poslať nákladné autá a šoférov preč z Ukrajiny. Jeden z nich si myslel, že dovedy stihne navštíviť manželku a deti. Medzitým však Putin začal „špeciálnu operáciu“ a dospelí muži viac nespeli na základe vládneho nariadenia opustiť krajinu. Šofér tak uviazol na Ukrajine bez svojho kamióna a bez práce. Bol síce so svojou rodinou, ale bez príjmu. Neostávalo mu iné, len čakať na vládnu výnimku pre prácu v zahraničí. A tak jeho kamión rok stál od-

stavený na okraji Bratislavy. Bol dostatočne veľký na to, aby dokázal odviezť 22 ton humanitárnej pomoci.

Ako prebiehala nakládka?

Jeden šofér kamión najprv priviezol z Bratislavy ku mne do Martina, kde sme naložili tovar z môjho skladu. Potom sme šli do Košíc, kde sme naložili tovar na dvoch miestach. Tam sme zistili poruchu brzd, ktoré sme si museli sami opraviť. S ďalším šoférom sme sa potom zastavili v Michalovciach, kde sme naložili posledné veci. Následne sme vyrazili do Mukačeva, kde už v ceste do skladu v Kyjeve spolu so mnou pokračoval tretí šofér, ktorému kamión patril a ktorý na neho rok na Ukrajine čakal.

Kto sa na humanitárnej pomoci podieľal a kam smerovala?

80 matracov som kúpil zo sponzorských zdrojov z USA. 11 ton tovaru zabezpečila organizácia Mládež pre Krista v spolupráci s Cirkvou bratskou a Jednotou baptistov, ktoré zorganizovali po vzore ECAV svoj vlastný projekt Boxes of Blessings – Krabíc požehnaní. Ďalších 11 ton bolo zakúpených za finančné prostriedky z transparentného účtu Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. Prvú zásielku sme vyložili v meste Novohrad-Volensky a druhú polovicu v sklade v jednom malom meste asi 100 kilometrov južne od Kyjeva. Odtiaľ sa distribuuje do zničených a zbombardovaných miest, aký-

mi sú Cherson alebo Bachmut. Presnú polohu skladu však kvôli bezpečnosti nemôžem verejne uviesť. Hlavný koordinátor Volodymyr, ktorý tovar rozváža ľuďom v núdzi, sa snaží byť „neviditeľný“.

Ako na teba zapôsobil?

Musím sa priznať, že som sa s takým človekom, ako je on, doteraz ešte nestretol. Predtým ako uveril v Krista, pracoval ako vojak. Bol známy bitkár a alkoholik, jednoducho vulgárny nesympatický muž. Doma sa správal pasívne, a tak domácnosti velila jeho manželka. Neskôr sa však obrátil a uveril v Ježiša Krista, čo radikálne zmenilo jeho život. Dnes je abstinent, nemá milienky a nezapája sa do bitiek. Keď ako bývalý vojak išiel skôr do výsluhového dôchodku, začal sa venovať chudobným ľuďom – už pred 15 rokmi, dávno pred vojnou. Je ako matka Tereza.

Čím je Volodymyr výnimočný?

K biednym pristupuje veľmi jemným spôsobom, čo je vzhľadom na jeho minulosť paradox. Často ide o invalidov, ktorí sa sami nedokážu postaviť a nemajú nikoho, kto by sa o nich postaral. Celé týždne hladujú a ležia vo vlastných výkaloch. Stáva sa, že ostatní členovia pomáhajúceho tímu nezvládnu situáciu a nepríjemný zápach, ktorý sa im šíri z rán. Jednoducho na to „nemajú žalúdok“. Voloda však vstupuje aj do tých najhorších príbytkov. Biednych pohladí, poumýva, učeše, prezlečie. Venuje im svoj čas, rozpráva a modlí sa s nimi. Je až ohromujúce, aký jemný človek sa stal z pouličného bitkára. Je pravým opakom toho, čím kedysi bol.

Ako na jeho radikálnu zmenu reagovala manželka?

Manželka, ako formálne veriaca členka ortodoxnej cirkvi, jeho zmenu nezvládla. Zrazu mala manžela, ktorého nespoznávala a musela ustúpiť zo svojej pozície hlavy rodiny. Nedokázala prijať,

že Voloda ich domácnosť otvoril pre potreby núdzných. Slúžil im bezhranične. Uvedomila si, že v porovnaní s ním nie je veriaca a cítila sa menejcenne. Pritom tiež pracovala pre neziskové organizácie a spoločensky sa angažovala. Vedela však, že nemá toľko viery, nádeje, lásky k Bohu a ľuďom ako jej manžel. A tak požiadala o rozvod, hoci mali spolu dvoch synov.

Takže príbeh manželstva so smutným koncom?

Nie, pretože po roku – dvoch od rozvodu sa aj ona obrátila a uverila v Boha. Pochopila, že jej formálna viera ju nedokáže zmeniť ani naplniť. Zatížila poznať Boha tak ako Volodymyr. Chcela spoznať Silu, ktorá dokáže človeka zmeniť o 180 stupňov. Vedela, že je hladná, ale nevedela, ako hlad utíšiť. A tak sa rozhodla, že sa bude od svojho bývalého manžela učiť, ako kráčať vo viere. Prijal ju, neodmietol a druhýkrát uzavreli manželstvo. Začali odznovu, ale s vedomím, že Voloda už nikdy nebude ako kedyśi.

Ako ste sa zoznámili?

Stretli sme sa raz pred niekoľkými mesiacmi v Kyjeve. Spravil na mňa veľmi dobrý dojem, ale nemal som na neho kontakt. Dal mi ho až Anatolij Rajčinec, predseda Ukrajinskej biblickej spoločnosti. Hľadal som niekoho, kto by distribúciu humanitárnej zásielky dokázal riadne zdokumentovať – spraviť report a fotografie.

A to je problém?

Nie všetci šoféri a kazatelia, ktorí sú zapojení do humanitárnej siete, sú ochotní podať report. A to nielen preto, že často nefunguje a vypadáva mobilná sieť. Už to je dosť, že pri distribúcii humanitárnej pomoci riskujú svoje životy (*Rusi prostredníctvom dronov alebo špehov dokážu identifikovať sklad a miesto, kde sa zhromažďujú väčšia skupina ľudí, na ktoré potom útočia raketami, pozn. red.*). Ja však potrebujem

vedieť kde, kedy, na aké miesto a komu bol tovar doručený.

Je to dôležité kvôli transparentnosti. Nechcem prísť o dôveru ľudí, ktorí sú ochotní finančne sa podieľať na humanitárnej pomoci. Nebudem riskovať, kým nemám istotu, že sa zásielka dostane do spoľahlivých rúk a že všetko bude riadne zdokumentované. Ako koordinátor nesiem zodpovednosť za tovar, ktorý na Ukrajinu vozím.

Ako si si Volodymyra „preveril“?

Aj keď mi ho Anatolij odporučil, nechcel som mu tovar odovzdať bez toho, aby som sa s ním osobne stretol. A tak som sa rozhodol, že budem u neho a jeho manželky týždeň bývať. Až keď s niekým stráviš dlhší čas priamo v jeho domácnosti, vytvoríš si dojem a vieš, či mu môžeš dôverovať. Zistíš, či je spoľahlivým partnerom. A tak som šoféra s kamiónom poslal preč a zostal som týždeň na Ukrajine bez auta – úplne odkázaný na Volodu. Od prvej chvíle bol čas strávený s ním silný zážitok. Dnes viem, že sa na neho môžem absolútne spoľahnúť.

Volodymyr a jeho tím robí sociálnu prácu v oblasti frontovej línie. Ide tam, kam nikto iný nemá odvahu vkročiť. Ako vie, kde má núdzných a opustených ľudí hľadať?

Ako bývalý vojak má dobré informačné zdroje. Hľadá ľudí v tých najhorších podmienkach, ktorí doteraz nedostali žiadnu humanitárnu pomoc. Ide tam, kde je najväčšia bieda. Je ochotný posúvať svoju komfortnú zónu.

Napríklad?

Raz našiel opusteného muža, ktorý nemal v dome kúrenie a omrzli mu nohy. Chytila ich gangréna a v ranách mal už červíkov. Jedli ho zaživa. Muž nemal nikoho, kto by sa oňho postaral. Je vôbec prekvapujúce, že už dávno nezomrel. Keď rany toho muža videli ostatní členovia tímu a cítili

zápach, ktorý sa širil z jeho príbytku, neudržali obsah žalúdka. Nedokázali ho ošetriť – iba Volodymyr. Muža umyl od výkalov a obliekol mu čisté oblečenie. Na rukách ho preniesol do auta a následne do nemocnice, kde mu amputovali obe nohy. Staral sa o neho dovtedy, kým sa nepodarilo zabezpečiť mu vozíček a adekvátnu starostlivosť.

Volodova služba je kompletná – nielen fyzická, ale aj duchovná. S núdznymi sa modlí a venuje im svoj čas, nikam sa neponáhla. Jeho odovzdanosť sa ma dotkla veľmi silným spôsobom (slzy, pozn. red.). Je ochotný starať sa o úplne neznámych ľudí. Nepoznám nikoho iného, ako je on. Nielen jeho manželka, ale každý sa pri ňom cíti ako neveriaci.

Ako reagoval, keď si sa zrazu objavil na jeho dvore a priviezol mu kamión plný tovaru, jedla a základných hygienických potrieb?

Božkal a objímal ma. To, že som ho v malom meste našiel, po-

važoval za zázrak. Konečne má núdznym, o ktorých sa stará a má im čo dať. Humanitárnu pomoc zo skladu postupne rozváža na 1 – 2 dodávkach do Chersonu a Bachmutu, do úplne zbombardovaných miest. Každý druhý deň mi posiela 20 – 50 fotografií. Humanitárna pomoc, ktorú zaplatili práve slovenskí evanjelici, smeruje k najnúdnejším ľuďom v prvej línii. Voloda a jeho tím sú rukami a poslami Krista!

Pomoc slovenských evanjelikov má teda svoj zmysel?

S pokorou si uvedomujem, že okrem mňa na toto miesto nikto iný neprivezie zásoby. Sú určené chudobným ľuďom, ktorí nedostali od začiatku vojny od nikoho nič okrem našej slovenskej luteránskej cirkvi! Naše zásoby krmia stovky ľudí! Možno sa zdá, že 11 ton potravín a hygienických potrieb je veľa, ale toľkým núdznym dlho nevydržia.

Keďže nie si len šoférom, ale aj misionárom, mal si príleži-

tosť kázat v kostole miestneho cirkevného zboru. Aká to bola skúsenosť?

Ich kostol je veľmi skromný – vyzerať skôr ako starý neobývateľný vidiecky dom. Prišlo asi 50 ľudí, bol naplnený do posledného miesta. Jeden druhému takmer sedel na kolenách. Každý niečím aktívne prispel do programu, dospeli aj deti – recitáciou poézie, hrou na gitare, spevom, čítaním biblických textov... Kázal som po slovensky a vraj rozumeli. Kázeň ich veľmi dojala a ja som bol, naopak, dojatý ich spoločnosťou. Dve hodiny bohoslužieb prešli ako nič. Potom chceli byť spolu ešte ďalšiu hodinu. Nikomu sa nechcelo ísť domov. Vonku bola zima, ale v kostole kúrili starým kotlom. Polovicu účastníkov Služieb Božích tvorili utečenci z Donecka a Bachmutu, o ktorých sa domáci starajú.

KRABICE POŽEHNANIA

Po dvoch týždňoch si sa na Ukrajinu vrátil s Krabicami požehnaní, ktorých bolo tentoraz až 400 kusov. Ako prebehol prevoz?

230 krabíc sme naložili do môjho kamiónu, zvyšok sme odviezli na autobuse.

Naozaj, na autobuse?

Vlastnil ho môj kamarát Peter Malach, ktorý ho kúpil za 5-tisíc eur. Je to starý autobus, ktorý sa často kazil. A tak sa rozhodol, že ho osobne odvezie do Charkova, kde ho chcel darovať. Požiadal som ho, či by zvyšných 170 krabíc, ktoré sa mi nezmestili do nákladného auta, nezobral do svojho autobusu. Súhlasil, a tak sme ich naložili – boli naozaj všade, ešte aj pod nohami šoféra.

21. marca som vyrazil s mojím nákladným autom do Kyjeva, autobus s druhou várkou krabíc prišiel o deň neskôr. Všetkých 400 krabíc sme vyložili v centrálnom sklade, ktorý koordinuje Lýdia Tselsdorfová z Nemecko-ukrajinskej luteránskej cirkvi. Na druhý deň sme 50 kusov odviezli

do jednej dediny 60 kilometrov južne od Kyjeva, v okrese Starý Boryspil.

Prečo ste si vybrali práve túto dedinu?

Lýdia pozná mladý manželský pár s bábätkom, ktorý sa tu po vypuknutí vojny odsťahoval z Kyjeva, mimo dosahu rakiet. Našli si lacné vidiecke bývanie v prakticky neobývateľnej budove. Žijú tam už päť mesiacov a zo svojho domu vytvorili oázu. Aj keď je ich príbytok skromný, je veľmi útulný. Dedinčanom začali manželia zabezpečovať humanitárnu pomoc. A tak sme práve tam odviezli 50 Krabíc požehnaní. Každá krabica obsahuje presne rovnaký obsah potravín a hygienických potrieb v hodnote 80 eur. Darca mohol vložiť aj osobný pozdrav, citát z Písma alebo svoje kontaktné údaje. Tieto krabice sa stali symbolom našej lásky k bratom a sestram v Kristovi na Ukrajine.

Malo to svoj háčik?

Nevedeli sme, či získame súhlas miestneho starostu. Má totiž vážny problém s humanitárnou pomocou, ktorá pochádza zo zahraničia a od medzinárodných organizácií. Prečo, to netuším. Ale zjavne nebol nadšený, keď videl cudzincov – mňa a môjho spolujazdca z Evanjelického cirkevného zboru v Žiline. Distribúciu Krabíc požehnaní nám však nezakázal.

Ako ľudia reagovali?

Projekt mal obrovský úspech! Prijemcovia za krabice veľmi ďakovali, niektorí si poplakali. Modlili sme sa spolu s nimi. Sú to silné momenty, pre ktoré na Ukrajinu chodím. Nechcem byť len kuriérom, organizátorom logistiky, fundraiserom alebo reportérom. Najväčnejší je pre mňa osobný kontakt s ľuďmi. Keď sme sa z dediny vrátili späť do Kyjeva, do skladu práve dorazil autobus so zvyškom Krabíc požehnaní, ktoré sme obratom vyložili v centrálnom sklade. Ďa-

kujem všetkým, ktorí na podieľali na ich príprave.

Kam putovali ostatné krabice?

Na Smrtnú nedeľu niekoľko Krabic požehnaní vystavili v sesterskom nemecko-evanjelickom kostole sv. Kataríny v Kyjeve. Väčšinu z nich už dobrovoľníci rozdelili medzi núdzne rodiny s nízkymi príjmami, ktoré majú málo alebo vôbec nič na život – v dedinách v okolí miest Bachmut, Charkov, Cherson, Mariupol, Lisičansk, Záporožie, Rozinka, ako aj medzi vojakov ukrajinských ozbrojených síl. Krabice si ľudia z cirkevného zboru nenechali pre seba, aj keby mohli, ale radšej ich rozдали ako svedectvo Božej lásky.

Tí, ktorí sa na príprave balíčkov s láskou podieľali, môžu byť teda spokojní, že ich snaha nebola márna?

Nemám najmenšie pochybnosti, že humanitárna pomoc je v dobrých rukách. Organizujeme ju v spolupráci s Pavlom Schvartzom, biskupom Nemecko-ukrajinskej luteránskej cirkvi. Viem, že sa dostane k ľuďom, ktorí ju skutočne potrebujú. Zvlášť koordinátorka Lýdia Tselsdorfová je zodpovednou partnerkou, s ktorou sa mi veľmi dobre spolupracuje. Kontakty, ktoré týmto spôsobom získavam, sú pre ECAV na Slovensku vzácne aj pre budúcnosť. Ide o šesť absolútne spoľahlivých koordinátorov na rôznych miestach po celej Ukrajine. ■

(Vzhľadom na bezpečnosť redakcia neuvádza názvy miest a plné mená distributérov humanitárnej pomoci.)

Evanjelický východ, 5/2024

Nikdy jsem nemyslel, že jako křesťan budu hrdý na svoji vládu proto, že zajistila finance na nákup munice pro jinou zemi – v tomto případě pro Ukrajinu. Násilí se mi totiž vůbec nelíbí. Pacifistům a chcmírům to zní asi strašně, možná i některým křesťanům, kteří mají ohledně násilí jasno. Tedy žádné násilí, ale nastavení druhé tváře, případně vyvěšení bílé vlajky za jakýchkoliv podmínek.

Postoj těchto a dalších skupin nechápu a připadá mi podobný, jako kdybych byl svědkem, jak někdo někoho bije, a já oběti nejen nepomohl, ale poradil jí, aby se nechala zbít, znásilnit či okrást s tím, že čím rychleji se násilník uspokojí, tím rychleji bude po konfliktu. Když necháme Ukrajinu být, tak skutečně bude rychle po válce. Rusko ji dobude, zotročí, statisíce jejích obyvatel povraždí... a bude po válce (tedy na Ukrajině, protože za chvíli budou na řadě další státy).

S leccím s naší vládou nesouhlasím, ale její principiální postoj k Ukrajině se mi velmi líbí. A mnohé další vlády by se od ní v tomto měly učit. V sou-

časné době, kdy se (nejen v politice) často nehledí na principy, ale především na průzkumy veřejného mínění, se jedná o něco hodně neobvyklého. Je mi jasné, že pro někoho může být nepochopitelné, jak může křesťan schvalovat válku a násilí. Jenže toto není schvalování války ani násilí, ale přitakání realitě, že jediná cesta, jak se ubránit násilí či ho zastavit, je někdy... násilí.

Ne vždy, ale někdy ano. Historie nás o tom snad dostatečně poučila. K tomu, aby některé vlády nebo někteří lidé zastavili konání zla, prostě nestačí známý výkřik Mirka Dušína: „To je nečestné a nesportovní.“ To oni vědí. Jenže pouhé zdvižení prstu bez dalších kroků je pro ně spíše znamením slabosti a pobídkou k ještě většímu násilí. Jsme ze zpráv z války na Ukrajině unaveni, o to více si cením další pomoci mnoha lidí, firem i současné vlády.

Zároveň se pravidelně modlím, aby tomu běsnění, které rozpoutali Putin a jeho okolí, Bůh učinil přítrž. ■

David Novák, předseda RCB v ČR

V čase přípravy Dialógu do tlače (15. 4.) získala táto FB úvaha Davida Nováka vyše 180 lajkov a vyslúžila si takmer 90 komentárov. So súhlasom D. Nováka z nich vyberáme:

Marek J.

Díky za to co píšeš. Právě jsem se vrátil z Ukrajiny, ale tahle cesta byla jiná. Krom toho, že jsem byl doslova pár km od fronty, tak jsem poznal Ukrajinu jinak než kdykoli dosud. Moje dojmy jsou takový, že Ukrajina je pro Rusko nestravitelný sousto. Hodně lidí by bylo překvapených, jak sebevědomá a odhodlána tahle země stále je. A hlavně obrovská. To, že se na začátku bránili a neohnuli páteř, je tady dodnes cítit. Ukrajina potřebuje hlavně politickou podporu a ta je často odrazem voličů. Tím se vracím k tomu, že děkuji že to píšeš!

Karin M.

Z vašeho příspěvku je ni smutno... ono to přirovnání o lhostejnosti jak jeden bije druhého bohužel velmi pokulhává. Vy totiž druhému nejste ochoten pomoci tak, že se osobně zapojíte a budete slabšího aktivně bránit. V tom případě byste musel obléci maskáče, vzít své syny a jít bojovat do první linie. Nakonec, kdo vám v tom brání? Místo de facto nabádání podat slabšímu klacek, aby mohl silnějšího trochu bolestněji udeřit. (A degradovat se tak na pouhého dealera se zbraněmi). Neříkám zůstat lhostejný, ale určitě se ze všech sil snažit ty dva bojující od sebe odtrhnout a pak jednat. Tuhle válku Ukrajina nemůže vyhrát na frontě... je třeba ji ukončit u jednacího stolu (stejně to tak nakonec skončí) a čím dříve, tím méně mrtvých bude. Samozřejmě je tu i varianta aktivního zapojení vojsk NATO a jaderného konfliktu, což ale snad nechceme nikdo. Ano, chci mír a nestydím se za to.

Michal M.

Davide, skvělé ... napadá mě při tom čtení myšlenka PROČ SE TAK MÁLO KÁŽE VE SBORECH O BOŽÍCH HODNOTÁCH JAKO JE: odvaha, stát na straně dobra a né zla a zastavit ho, obětovat něco pro druhé, udatnost, pomoc uprchlíkům, sirotkům a vdovám (o všem Bible píše), rozhodnost, atd.

Mám pocit, že konzumní, materialistický život vede dost křesťanů, co znam do náručí populistů, sobectví, neustálého si zvyšování životní úrovně bez sebereflexe Božího království a jeho hledání. Jde mi o biblické formování mysli a srdce v oblasti hodnot, které dnes rozdělují i křesťanský svět.

Vždyt jste nedostali ducha strachu, ale ducha SÍLY (moci), LÁSKY, ROZVAHY

Marián M.

Po dlouhé době něco napíšu: Podle mě ten verš o nastavování druhé tváře si mohou (a možná měl

bych) brát pro sebe, ale neměl bych jej vyžadovat po druhých. To je pokud někdo napadne mě, je jen na mě, jestli se rozhodnu agresorovi nastavit druhou tvář. Nutit někoho jiného (pod rouškou odkazu na Evangelium), že by měl nastavovat druhou tvář (protože se to píše), je možná jen skrytý projev egoismu (abych já měl klid), už bylo po konfliktu a zavládl všeobecný mír a klid. Ovšem ten mír a klid by mohl být k někomu dost nespravedlivý (v tomto případě k Ukrajincům). Jestli chci něco dávat, tak to musím dávat ze svého a ne pod rouškou Evangelia nutit jiné, aby dávali oni a já měl klid. Takže můj pohled na věc je, že je jen na Ukrajincích jak dlouho se budou ochotni bránit, za jakých podmínek budou uzavírat případné mírové smlouvy a na mě (alespoň z mého pohledu) je,

Jana H.

Teda čtu si ty komentáře a koukám s otevřenou pusou. Předpokládám, že většina z nás jsme věřící. Jakmile tu má někdo jiný názor, tak je tu hned buď ponížení anebo povyšování se. Sledovat válku z povzdálí není to samé, jako v ní žít. Koupit zbraň není to samé, jako s ní zabít člověka. Ale podíl na vraždě mám stejný, jako vrah. Věřím tomu, že Bohu se ještě nikdy nevyklo nic z rukou a co se děje a jak to dopadne, ví moc dobře. Nepotřebuji se zavděčit lidem, koneckonců, stát nebudu před lidmi, ale před Bohem. Takže ano. Jsem trapná chcimírka, ale před Bohem. Takže ano. Jsem trapná chcimírka. Věřím tomu totiž, že tak jak spousta Ukrajinců nechce válčit, tak i spousta obyčejných Ruských občanů. Našich bratrů a sester. Přejí spoustu Boží moudrosti do dalšího posuzování a odsuzování.

Peter Č.

Až skončí válka, tak ty chcimíry pochopí všichni. Představa, že západ nemůže vyjednat mír a může se pouze bránit je podle mě lichá. Uvidíme to na konci války. Troufnu si říct, že porážka Ruska to nebude a doufám, že to nebude ani porážka Ukrajiny. Jen mezi tím zemře více lidí a pár korporátů zbohatne.

Milan D. D.

Cituji status: ... „jako kdybych byl svědkem, jak někdo někoho bije, a já oběti nejen nepomohl, ale poradil, aby se nechala zbít, znásilnit či okrást s tím, že čím rychleji se násilník uspokojí, tím rychleji bude po konfliktu.“

Přesně vystiženo.

A také říkají: „Počkejte, až bude po konfliktu, uvidíte, že jsme vám říkali pravdu - napadený dostal nářez a útočník taky utřil několik šrámů, výsledek je týž, jako kdybyste se do toho nepletli, akorát si korporát namastil kapsu a vy, jejich ovce, jste to jen prodloužili.“ ■

AKO NA TO

Deti, tínedžeri, otcovia

Zdroj: [www.spolocenstvo evanjelia](http://www.spolocenstvo-evanjelia.com)
Ilustračné foto: Pexels.com

AKO SA MENÍ RODINNÉ UČENÍCTVO, KEĎ DETI RASTÚ

JERED KENNEDY

Keď boli vaše deti malé, zaviedli ste pravidelnú rodinnú bohoslužbu. Každý večer pred spaním ste zhromaždili deti v obývačke, aby ste si prečítali jednoduchý biblický príbeh a spoločne sa pomodlili. Boli ste prekvapení, ako veľmi sa vaše deti v predškolskom veku začali tešiť na tento večerný rodinný čas. Teraz sa situácia zmenila. Vaše staršie deti sa už nechcú túliť na gauči. Beháte z plaveckých tréningov na futbalové. Večerná rutina sa rozplynula. Ako vyzerá rodinné učenie, keď deti prechádzajú do rušného obdobia základnej školy a dospievania? Čo znamenajú zmeny, ktoré prichádzajú so školským vekom, pre duchovný rast vášho syna alebo dcéry?

Humor, súťaživosť a kritické myslenie

Aby sme pochopili, ako robiť učenie v tejto novej fáze, je dôležité vedieť, ako rastú deti, ktoré učeníkujeme. Spýtajte sa sedemročného dieťaťa: „Čo má uši, ale nepočuje? *Hrniec!*“ „Bez čoho sa nedá upiecť žiaden chlieb? *Bez kôrky.*“ „Je to ťažké a nič to neváži? *Hádanka.*“ Keď sa deti začnú smiať na takýchto otcových vtipoch, je to isté znamenie, že vstupujú do novej etapy, ktorá je plná humoru, súťaživosti a kritického myslenia.

Vo veku 7 rokov dokážu deti uvažovať o abstraktných myšlienkach. Sú tiež dostatočne verbálne zdatné a v škole sa učia nové zručnosti súvisiace s čítaním, písaním a rozprávaním. Medzi 6. a 10. rokom sa zvyšuje interpretačná schopnosť dieťaťa, ktoré sa učí hlásť slová, riešiť matematické úlohy a čítať knihy.

Keď sa deti blížia k veku dospievania, nahrádzajú svoje bábiky a figúrky koníčkami a športom. Deti v strednom období detstva sa fyzicky rozvíjajú – získavajú dospelý chrup, väčšiu chuť do jedla a zlepšuje sa ich koordinácia a sila. Stávajú sa aktívnejšími a súťaživejšími. Dni predstieranej hry ustupujú Malej lige, hudobným lekciám a krúžku kódovania.

3 VEĽKÉ POSUNY

Tieto vývojové zmeny znamenajú, že rodičia musia urobiť minimálne tri jasné posuny v spôsobe, akým premýšľame o rodinnom učeníctve.

1. Prejsť od rodičom riadeného učenia k samoriadenému učeniu

Deti už vo veku 6 alebo 7 rokov sa môžu naučiť základné zručnosti čítania Biblie – naučiť sa na-

spamäť biblické knihy a naučiť sa vyhľadať úryvok z Písma. Keď deti začnú čítať knihy v kapitolách, je čas odložiť biblické príbehové knihy. Môžete – a mali by ste – naďalej čítať a diskutovať o Biblii ako rodina, ale vedzte, že vaše deti sú tiež pripravené začať s návykmi samostatného osobného čítania a štúdia Biblie.

Nájdite si Bibliu a detskú knihu na štúdium Biblie, ktoré pomôžu vašim deťom objavovať biblické pravdy prostredníctvom porovnávania a analyzovania. Knihy ako napríklad *Evanjelium podľa Marka pre deti* alebo *Ako šlo evanjelium do sveta* s pracovnými listami sú skvelou pomocou, ktorá pomáha deťom na základnej škole rozvíjať návyk na čítanie Biblie a môžu deťom pomôcť naučiť sa metódu osobného štúdia Biblie.

Spočiatku budete chcieť dieťaťu ako domácu úlohu prideliť časť z niektorej z týchto kníh. Povzbudte svojho syna alebo dcéru, aby odpovedali na otázky v knihe a vyplnili všetky prázdne miesta. Potom si s ním alebo s ňou sadnite a porozprávajte sa o odpovediach. Modlite sa, aby Duch Svätý pestoval vo vašich deťoch lásku k Božiemu Slovu a aby biblické zručnosti, ktoré sa učia, používali počas celého života.

2. Prejdite od vplyvu dospelých k vplyvu rovesníkov

Deti mladších ročníkov základnej školy často vystupujú, aby získali potvrdenie od rodičov a iných dospelých. V strednom detstve však začínajú mať väčší význam vplyvy rovesníkov. Deti školského veku si uvedomujú iných ľudí a seba ako členov skupiny a majú čoraz väčšiu túžbu byť prijímané rovesníkmi.

V tejto fáze je dôležité, aby rodičia viedli svoje deti k spoločnostiam, ktoré im pomôžu milovať Slovo. Môže to znamenať výber kresťanskej školy alebo domácej skupiny, kde sa Biblia študuje formálne, ale určite to bude znamenať aj angažovanosť v aktivitách pre deti v miestnom cirkevnom zbore, ktoré sa venujú učeníctvu.

Vnímajte svoj miestny zbor ako partnera v rodinnom učeníctve a nezapisujte svoje deti len do cirkevných aktivít. Zapojte sa. Keď sú deti v predškolskom veku, účinné rodinné učeníctvo vyzerá ako modlitba pri posteli vášho dieťaťa. Ale keď sa deti blížia k strednej škole, odovzdávanie viery môže znamenať aj to, že sa dobrovoľne zúčastňujete na práci v mládežníckej skupine a že vediete modlitby a biblické štúdium pre svoje dieťa aj jeho kamarátov.

3. Prejdite od budovania základov k formovaniu srdca

Keď sú deti malé, učíme ich základom biblického svetonázoru, a keďže malé deti vidia svet čiernobielo, môžu byť v prijímaní pravdy strnulé. Poradkyňa Julie Loweová poznamenáva, že deti často vstupujú do stredného detstva s myslením orientovaným na pravidlá a so silným zmyslom pre spravodlivosť – dokonca farižejskú spravodlivosť: „dodržuj pravidlá a budeš dobrý“ namiesto „Ježiš nás robí dobrými“. Keď však deti smerujú k dospievaniu, často začínú spochybňovať pravidlá a stávajú sa kritickejšími voči rodičom, učiteľom a jeden voči druhému.

Hoci je dôležité, aby sme deti učili Božiemu zákonu lásky, chceme ich tiež naučiť správne používať tento zákon. Musíme im pomôcť obrátiť kritický pohľad na vlastné srdce, aby rozpoznali svoje vlastné hriechy a nesúlady, ktorý existuje medzi tým, čo hovoria a robia. Chceme im pomôcť odvrátiť sa od hriechu a priľnúť k Ježišovi ako svojmu Spasiteľovi.

To si bude vyžadovať odvážne napomínanie (aj keď ho dieťa neprijíma dobre) spolu s bezpodmienečnou láskou a náklonnosťou. Nevyhýbajte sa tomu, aby ste svoje deti naprávali, keď sú drzé alebo sa správajú sebecky, ale robte to trpezlivo a jemne. Ovplyníte ich srdcia, keď im ukážete, že Kristova láska (a aj vaša) nie je viazaná na ich výkony. Pamätajte, že je to Božia láskavosť, ktorá nás privádza k pokániu (Rim 2, 4).

Vzor rastu v slobode

V liste Galatanom Pavol prirovnal Kristovo dielo vykúpenia k synovi, ktorý sa z moci vychovávateľov a poručníkov presúva do plnosti svojho dedičstva (Ga 4,1 – 7). Toto je vzor rastu v slobode. Ako učí Paul Tripp, keď sú deti malé a my sme väčší ako oni, rodičia majú veľa autority. Keď naše deti rastú, máme príležitosť prejsť od toho, aby sme nad nimi boli len autoritou, k tomu, aby sme mali vplyv, ktorý kráča vedľa nich. Pre rodinné učeníctvo to znamená zmenu myslenia, ale s pomocou Ducha môže táto zmena myslenia priniesť krásne ovocie. ■

ČO TÍNEĎŽERI POTREBUJÚ OD RODIČOV

(pohľad poradcu)

LEIA JOSEPH

Posledných 17 rokov som strávila ako učiteľka hudby a krízová poradkyňa pre tínedžerov. Moji študenti bojujú s množstvom bežných problémov tínedžerov (úzkosť, sociálny tlak, konflikty s rodičmi, otázky identity a prijatia), a takisto s niektorými závažnými (zneužívanie, sebapoškodzovanie, mentálne choroby, šikana). Ale jedna spoločná téma, ktorá veľmi pomáha alebo škodí tínedžerom je ich vnímanie lásky a podpory od ich rodičov. Tu je šesť princípov, ktoré som sa počas týchto rokov naučila.

1. Budujte vzťah, ale nebuďte ich najlepším priateľom

Boh nás stvoril ako vzťahové bytosti, čo znamená, že bez ohľadu na to, akú osobnosť má vaše dieťa, určite chce, aby ste ho poznali. Všetci študenti, ktorí ku mne chodia na terapiu, hlboko túžia po zdravom vzťahu so svojimi rodičmi. Ale tínedžerské obdobie je náročné.

Počas strednej školy študenti prechádzajú z detstva do dospelosti. Zároveň sa v nich búria a kolíšu hormóny a ich prefrontálna mozgová kôra (zodpovedná za narábanie s časom, správny úsudok, organizáciu, ovládanie impulzov, stanovenie cieľov a pochopenie dlhodobých následkov) sa stále ešte len vyvíja. A navyše sa obe strany – rodičia aj tínedžeri – snažia zorientovať v nových vodách a nových úlohách.

Pridajte do svojho rodičovstva počas týchto rokov základné terapeutické princípy. Pýtajte sa množstvo otázok, ale takisto si všimajte reč tela a nálady (pamätajte si na ich zúriace hormóny). Uvedomte si, že niekedy je vaša prítomnosť a počúvanie všetkým, čo potrebujú, kým inokedy uvidíte príležitosť nadviazať konverzáciu.

Kedy je váš tínedžer zdanlivo najzhovorčivejší? Všimajte si vzorce jeho správania a vytvárajte priestor pre také momenty, ak sa to len dá. Napríklad, ak vaše dieťa rozpráva viac večer než počas cesty domov zo školy, pustite sa do pečenia čokoládových cookies práve počas tohto najlepšieho času dňa.

V období dospievania vás vaše deti potrebujú viac ako kedykoľvek predtým, aj keď to nepovedia, a potrebujú, aby ste im boli k dispozícii, keď budú pripravené hovoriť. Keď sa otvoria, určite ich počúvajte, pozorujte a čakajte. Nechcú, aby ste sa

k nim správali ako najlepší priateľ; potrebujú, aby ste boli ich rodičom.

A potrebujú iný typ rodiča, ako keď mali desať rokov. Hľadajte a radujte sa z milosti v ich životoch a dávajte si pozor, aby ste ich povzbudzovali a boli z nich nadšení oveľa viac ako by ste ich stále napomínali a pripomínali im pravidlá. V krátkosti, neustále sa modlite za múdrosť v tom, kedy ich nechať zlyhať, kedy nechať ich problémy nevyriešené, kedy ich konfrontovať a trpezlivo sa modlite počas celého obdobia, ako sa postupne pripravujete na to, že opustia hniezdo.

2. Vyjadrite, že z nich máte radosť

Všetci poznáme ten výrazný kontrast medzi povinnosťou a radosťou. Tínedžeri väčšinou v hĺbke duše vedia, že ich *lúbia*; ubezpečte sa, že vedia aj to, že vám *robia radosť*. Či už idete do obchodu alebo spolu robíte večeru, komunikujte im, ako veľmi sa tešíte z ich prítomnosti.

Jedným z hlavných spôsobov, ako to dosiahnuť, je plne sa vžiť do ich záľub, záujmov a pôžitkov. Či už je to fotografovanie, hranie počítačových hier, jazda na koni alebo pečenie, zapojte sa s nadšením do toho, čo majú radi. Najlepšie sa vzťahy vyvíjajú a kvitnú, keď sa zapájame do aktivít, ktoré si obe strany užívajú. Naučte sa užívať si ich radosť spolu s nimi. Kvalitne strávený čas a silné puto, ktoré z toho vznikne, vás možno prekvapí.

3. Uvedomte si, čo menia technológie

Rodičia, ktorí majú na svoj čas na strednej škole pekné spomienky, prirodzene chcú, aby ich deti mali rovnako krásne zážitky. Ale vaše spomienky na športové tréningy, študentské rady, randenie alebo

futbalové zápasy sú oveľa vzdialenejšie skúsenostiam vašich detí, než si vôbec dokážete predstaviť.

Len samotný fakt, že smartfóny, emaily a internet počas vášho detstva neexistovali, radikálne mení veci. Keď sa so mnou chcela jedna z mojich kamarátok porozprávať, znamenalo to, že musela zavolať ku mne domov na pevnú linku. Moji rodičia mohli kedykoľvek zdvihnúť slúchadlo a počúvať nás. Okrem rozhovorov naživo a písaných listov to bol jediný spôsob ako komunikovať s rovesníkmi.

Presuňme sa do dneška, keď tínedžeri môžu interagovať pomocou obrazoviek v súkromí svojich izieb počas noci, kým ich rodičia spia. Porozmýšľajte o tom, ako technológia zmenila svet tínedžerov. Pre tínedžera je oveľa ťažšie rozprávať sa s rodičmi o sextingu a cyberstalkingu, ak rodič nemá ani základné pochopenie toho, ako technológie fungujú. Snažte sa porozumieť technológiám, ktoré vaše deti používajú a horám pokúšenia, ktorým čelia vaše deti a ich rovesníci.

Okrem toho im môžete pomôcť naučiť sa, ako zdravo hospodáriť so svojím časom a pozornosťou, čo im môže pomôcť zvládnuť obdobie na vysokej škole aj po nej. Či už špecifikujete čas, kedy vám večer váš tínedžer odovzdá elektroniku alebo budete monitorovať ich používanie pomocou Covenant Eyes alebo iného ochranného programu, tínedžeri potrebujú vašu pomoc pri zvládaní výziev, ktorým čelia vďaka technológiám, najmä v oblasti sebaovládania (pamätajte na tú nerozvinutú prefrontálnu kôru).

Technológie zasahujú do sveta vášho tínedžera na každom kroku. Odstráňte ju alebo zabráňte jej používaniu nie je dlhodobá možnosť. Namiesto toho sa ju naučte používať a pomôžte svojmu tínedžerovi vybudovať si základy používania technológií na dobré veci a nie na tie zlé.

4. Popri úspechu očakávajte aj neúspech

Tínedžeri chcú vedieť, že ste ich najväčší fanúšik a že veríte, že dokážu dosiahnuť na hviezdy. No je rovnako dôležité, aby ste ich videli ako takých, akými skutočne sú: ľudskými bytosťami žijúcimi v padlom svete, presne tak ako vy. Dúfame, že zanechajú svet zostane lepší, ale urobia aj nejaké zlé rozhodnutia.

Nechajte ich zlyhať. Očakávajte to. Vyhnite sa mentalite helikoptérových rodičov, ktorí vždy priletia, aby zachránili situáciu. Väčšina úspechov je výsledkom učenia sa z vlastných chýb.

Neospravedlňujte hriech, ale nebuďte z neho ani šokovaní. Najväčšou prekážkou v ochote tínedžera zdieľať svoje zápasy je rodič, ktorý sa správa nepríjemne alebo je zhrozený, keď sa dozvie zlú správu. Pozvite tínedžera do *svojho* sveta zápasov a ukážte im, prečo tak veľmi chcete, aby sa vyhýbali hriechu – pretože viete, že ich nakoniec zničí. Dajte im najavo, že chápete, aké je to ťažké, a že ste v tomto boji každý deň s nimi.

5. Buďte hlboko starostliví, ale zaujímate sa aj o iné

Tínedžeri potrebujú vedieť, že tam pre nich niekto je, nech sa stane čokoľvek. Keď tínedžer vie, že jeho rodičia odídu aj z dôležitého stretnutia v práci alebo zrušia večeru s priateľmi, pretože ich dieta niečo potrebuje, bude sa cítiť milovaný a v bezpečí. Vaši tínedžeri sú čoraz nezávislejší a vedia, kedy sú celým vašim svetom. Dokážu rozoznať, že nič iné v živote okrem nich vo vás nevyvoláva nadšenie, kreativitu alebo pocit zmyslu – a to so sebou prináša tlak a problémy. Rozjímate nad túžbami, ktoré vám dal Boh, starajte sa o svoje blaho, pýtajte sa Pána, komu môžete slúžiť, ale vždy buďte ochotní tieto veci aj odložiť bokom pre svoje dieťa.

6. Dôverujte, že Boží plán prekoná vaše sny

Svoje deti milujete viac než čokoľvek na svete a položili by ste za ne aj svoj život. Napriek tomu sa dobrí rodičia nerovnejú dobrým deťom. Napriek všetkému, čo do svojich detí investujete, môžu to všetko odstrániť. Aj v takej situácii však vytrvajte v láske, modlitbe a dôvere, že Boh ich miluje ešte viac ako vy.

Ako často hovoril môj bývalý kazateľ: „Kde je život, tam je nádej.“ Možno skončia strednú školu a ich život bude plný hriechu, ale ich príbeh sa ešte neskončil. Buďte verní v láske a starostlivosti o nich a dôverujte Bohu, že on nakoniec napíše lepší príbeh pre vaše dieťa, než si vy dokážete predstaviť. ■

Nechajte ich zlyhať.
Vyhnite sa mentalite
helikoptérových rodičov,
ktorí vždy priletia,
aby zachránili situáciu.

A vy, otcovia, nedráždite svoje deti, ale vychovávajte ich s prísnosťou a napomínaním podľa Pána (Ef 6, 4)

JEDNOVERŠOVÁ VÍZIA PRE OTCOV

DAVID MATHIS

Po negatívnom obvinení otcov — „nedráždite svoje deti“ — Pavol zachytáva pozitívnu víziu kresťanskej výchovy pomocou dvoch kľúčových pojmov: „výchova a poučenie.“ Pôvodné grécke slová boli predmetom mnohých diskusií a viedli k rôznym prekladom. Ich význam by sme mohli rovnako dobre, ak nie lepšie, vystihnúť pomocou slov *disciplína* a *rada* — čo by mohlo pomôcť našej jasnej vízii aj praktickému uplatneniu vo výchove.

Prvý pojem, „disciplína“ alebo „výchova“ (*paideia*), je širší a komplexnejší. Pravdepodobne hovorí o celom výchovnom procese od dieťaťa až po dospelého a o rokoch cieľavedomosti, iniciatívy, energie a dôslednosti, ktoré si vyžaduje príprava dieťaťa na dospelosť. To znamená, že ide o dlhodobý proces, podobne ako príprava na olympijské hry, ale v stávke je oveľa viac.

Mohli by sme o tom uvažovať ako o celoživotnom vzdelávaní — tela a duše — nielen ako o vyučovaní v triede. Termín „*paideia*“, komentuje S. M. Baugh, „má v gréckom svete bohaté kultúrne asociácie pre výchovu a vzdelávanie mládeže v širokej škále predmetov a disciplín“ (*Ephesians*, str. 509–510). Tento druh otcovskej výchovy teda zahŕňa nielen slová, ale aj príklad a napodobňovanie.

Výchova k zrelosti

Takúto komplexnú životnú prípravu dostal Mojžiš, keď sa *naučil všetku egyptskú múdrosť*, vďaka čomu sa časom stal *mocný v slovách aj v skutkoch* (Sk 7, 22). Je to to, čo dostal Pavol, keď bol roky vychovávaný v Tarze, *vychovaný pri nohách Gamalielových* (Sk 22, 3). Takáto celoživotná výchova, ako rozšírená príprava na zdravú dospelosť, je naším povoláním kresťanských rodičov, ktorí trénujú vonkajšiu osobu a správanie, ako aj prenikanie do srdca, aby formovali a pretvárali vnútornú osobu detí.

Tak ako Ježiš hovoril o tom, že učeníci boli vychovávaní počas ich pobytu s ním (Mt 13, 52; Lk 6, 40), tak aj my vychovávame naše deti ku kresťanskej zrelosti. Zrelosť totiž v žiadnej oblasti ľudského

života zvyčajne neprichádza automaticky, ale prostredníctvom výcviku (Žid 5, 14). Disciplína niečo robí; mení učeníka — a to výrazne v priebehu času. A takýto výcvik často nie je ľahký, ale vyžaduje si vytrvalosť vo chvíľach nepohodlia, dokonca bolesti, aby sme vydržali na ceste k odmene, ktorá je pred nami (Žid 12,11).

Napríklad pracovná morálka nie je automatická, musíme svoje deti naučiť pracovať. Ani svätosť neprichádza prirodzene, ale Božia milosť v Kristovi nás a prostredníctvom nás aj naše deti *vychováva, aby sme sa odriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a mierne, spravodlivo a pobožne žili na tomto svete* (Tit 2, 12).

Dobre vybavený na kvalitný tréning

Mohli by sme tak rýchlo odmietnuť príslovenčnú povahu tohto známeho verša o výchove detí, že sa zabudneme zastaviť a skutočne sa zamyslieť nad tým, čo *výchova* zahŕňa. *Vychovávaj chlapca na počiatku jeho cesty, tak sa ani v starobe neodchýli z nej* (Pr 22, 6). Vo výchove — a to tak v oblasti tela, ako aj v oblasti poddajnejšej duše — môže byť oveľa viac, než si moderní rodičia zvyknú uvedomovať.

A náš Boh sa postaral o to, aby sme ako rodičia mali dostatok prostriedkov na tieto dlhé roky výchovy našich detí: dal nám svoju Knihu. Jadrom a stredobodom rodičovskej výchovy nie sú naše vlastné životné skúsenosti a nadobudnutá múdrosť (aj keď je to cenné), ale Písmo, *vdýchnuté od Boha, (je) aj užitočné učiť, karhať, napravovať a vychovávať v spravodlivosti, aby bol človek Boží dokonalejší a spôsobilý na všetko dobré* (2Tim 3,

16-17). Táto výchova nepochybne zahŕňa aj to, čo by sme mohli užšie nazvať disciplínou (Žid 12,3 – 11), aj keď si dobre všimáme rozdiel medzi disciplínou smerujúcou k cieľu a trestom ako cieľom. Celý proces rodičovskej výchovy je však komplexný a konštruktívny, nielen vnímavý; a holistický, nielen intelektuálny.

Špecifický verbálny tréning

Druhý pojem, preložený ako „poučenie“ – alebo možno „rada“ (*nouthesia*) – je špecifickejší a patrí do širšej kategórie výchovy.

Pri tomto druhom pojme sa kladie dôraz na slovnú a menej praktickú úlohu, konkrétne na úlohu našich slov ako rodičov. Teraz prechádzame od vizionárskeho učenia a demonštrovania k nápravnej reči, ale stále ako prostriedku na dosiahnutie dlhodobého dobra dieťaťa, nie ako cieľa. Takto dnes často používame slovo rada, hoci nie bez významu „napomínanie“ alebo „varovanie.“ A rady rodičov zvyčajne pretrvávajú aj po rokoch bezprostrednej výchovy. Rodičovská výchova sa nekončí, keď sa naše deti odsťahujú z domu. Výchova môže byť v tom čase v podstate ukončená, ale dúfame, že rady rodičov pretrvávajú dlho.

Takéto rady v Novom zákone sa týkajú rôznych okolností, či už ide o pozitívnejšie rady, ktoré starozákonné príklady poskytujú dnešným kresťanom (*je to napísané na výstrahu*, (1K 10, 11), alebo o negatívnejšie varovania, ktoré adresujeme *človeku, ktorý vyvoláva rozkol* (Tit 3, 10). Celkovo je

dobré pamätať na to, z akého otcovského srdca – pomalého karhať a rýchleho žehnať – vychádzajú takéto varovania a napomenutia.

Zvážte teda aspoň päť skutočností, ktoré budú sprevádzať vaše rady.

Priatelia Otcovskej rady

Prvými priateľmi otcovskej rady sú naše slzy. Keď sa Pavol na pláži v Miléte lúči s efezskými staršími, pripomína im: *pamätajte, že som tri roky deň a noc neprestával so slzami napomínať každého z vás* (Sk 20, 31). Jeho apoštolské rady prichádzali so slzami, nie s pomstychtivosťou. Nehovoril kriticky, z nahnevaného alebo odmeraného srdca, ale v láske vyslovoval svoje slová napomenutia pre ich dobro.

Dobré srdce

Druhým a súvisiacim faktorom je dobré srdce. Rimanom hovorí, že je presvedčený, že sú „schopní aj napomínať sa navzájom,“ pretože *bratia moji... vy ste plní dobrotivosti, naplnení každou známostou* (R 15, 14). Plnosť poznania i dobroty existuje spolu v srdci, ktoré ponúka takéto rady. Práve z takéhoto dobrého srdca vychádzajú rady a varovania, ktoré naše deti potrebujú.

Otcovská láska

Po tretie, otcovská láska. Keď Pavol hovoril tvrdé slová, ktoré adresoval napríklad Korintanom, nerobil to preto, aby „som vás zahanbil, ale aby som

vás priviedol k rozumu ako svoje milované deti.“ Dôvodom, ktorý uvádza, je jeho otcovské srdce voči nim: *Lebo keby ste mali aj desaťtisíc vychovávateľov v Kristovi, otcov však nemáte mnoho* (1K 4, 14 – 15). Všeobecné rady a napomenutia môžu mať svoje miesto; ale naše deti potrebujú osobitné slová nápravy, ktoré pramenia zo svojráznej otcovskej lásky.

Učenie a múdrosť

Po štvrté, učenie a múdrosť. Dvakrát sa v Liste Kolosenským hovorí o *napomínaní každého človeka a vzájomnom napomínaní* (teda o kresťanskej rade), ktorá je spojená s učením a sprevádzaná „všetkou múdrosťou“:

Jeho zvestujeme my, napomínáme a učíme každého človeka vo všetkej múdrosťi, abysme každého človeka učinili dokonalým v Kristovi... Slovo Kristovo nech prebýva vo vás bohato; vo všetkej múdrosťi učte a napomínajte sa žalmami, hymnami, duchovnými piesňami a vďačne spievajte v srdciach Bohu! (Kol 1, 28; Kol 3, 16)

Ako rodičia si tu môžeme všimnúť cieľ našej výchovy (kresťanská zrelosť), základné prostriedky nášho povolania (Kristovo slovo) a súvislosť so spevom (počuteľná radosť) a vďačnosťou. Spievajúci a vďační otcovia sú dobrými radcami, ktorí napomínajú a zároveň dávajú nádej.

Bratské varovanie

A na záver bratské varovanie. V 2. Tesaloničanom 3, 15 dáva Pavol do protikladu ľahostajnosť človeka k nepriateľovi a varovnú radu brata. A v 1. Tesaloničanom (5, 12 – 14) je táto varovná rada opäť druhom reči, ktorá je charakteristická pre milujúcich otcov zboru – teda jeho pastierov – starších (verš 12) – a zaslúži si úctu zboru (verš 13). Také-

to varovanie sa spája s povzbudením, pomocou a trpezlivosťou (verš 14).

Kresťanské otcovstvo

Pavol končí svoju jednoversťovú víziu rodičovstva poslednou vetou, ktorá nie je na zahodenie. V našom úsilí o otcovskú výchovu a radu sa ju neodvažujeme ignorovať. V skutočnosti je táto posledná poznámka najdôležitejšia zo všetkých. Všetky naše roky výchovy a všetky naše tvrdé a vzácne slová rád budú vzhľadom na večnosť zbytočné bez záverečnej poznámky: „podľa Pána.“

Kresťanská výchova má oveľa vyššie ciele ako kompetentní, zdanlivo zdraví dospelí. Cieľom kresťanskej výchovy je vo všetkom učiť naše deti Kristovi. Chceme, aby sa „učili Krista“. Čo zodpovedá tomu, ako Pavol varuje cirkev v Liste Efezanom 4, 20 – 21: *Ale vy ste sa nie takto učili o Kristovi! Ak ste totiž počuli o Ňom, a dostalo sa vám v Ňom poučenia – ako je pravda v Ježišovi.* Chceme, aby celá naša výchova bola zastrešená vlajkou učenia Krista. Ako Charles Hodge komentuje – „Celý tento výchovný proces má byť náboženský, a nielen náboženský, ale aj kresťanský“ (Efezanom – *Evanjelický exegetický komentár*, str. 204). Naša rodičovská výchova je výchovou v Kristovi. A naše rodičovské rady, nech sú akokoľvek povzbudzujúce alebo poučujúce, sú radami v Kristovi. V ňom, skrze neho a pre neho je celá kresťanská výchova.

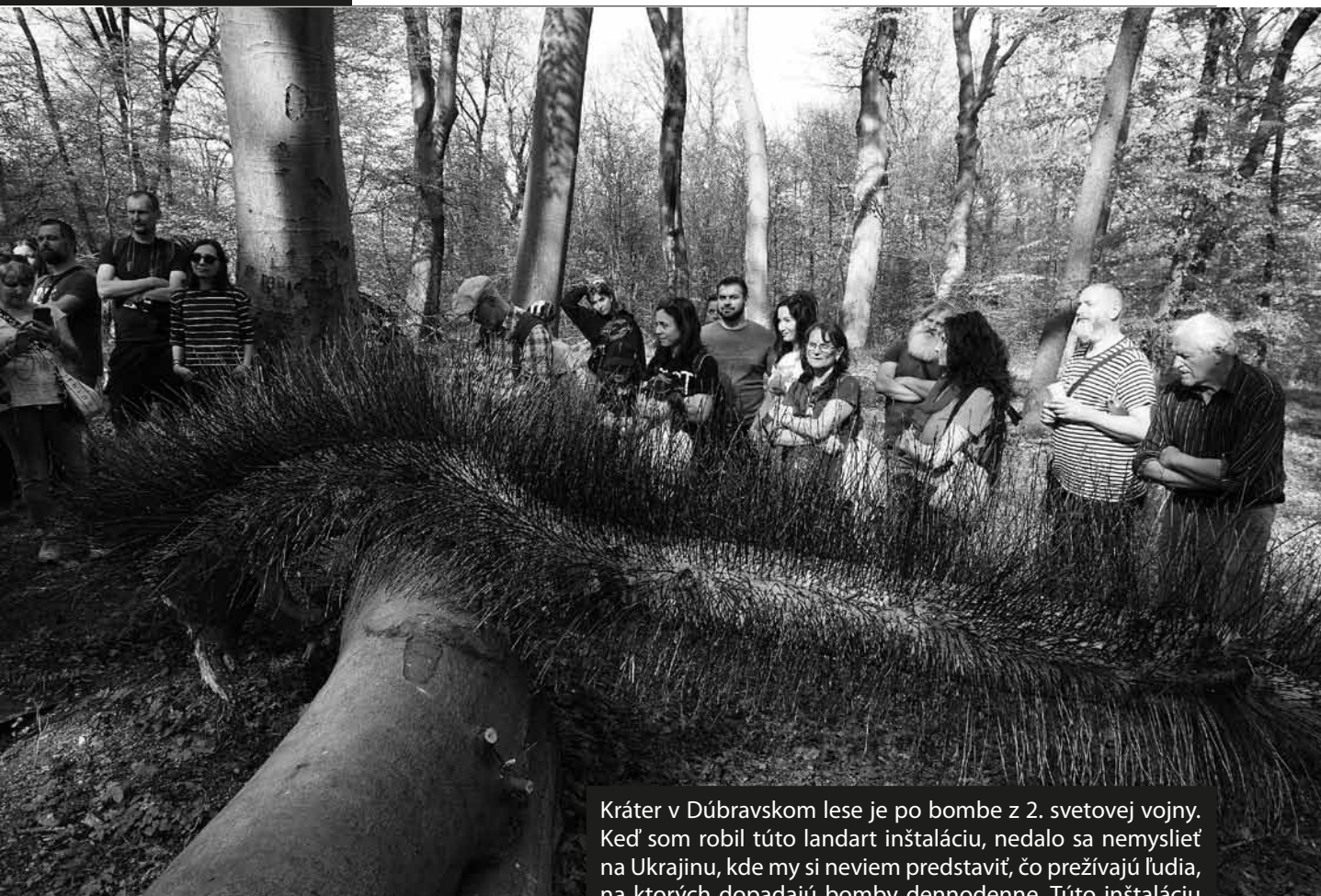
Keď vychovávame svoje deti podľa rád a výchovy nášho Pána, konečným cieľom nášho úsilia je poznávanie Krista a radosť. Keď to robíme, stávame sa nástrojmi v jeho rukách a hovorcami jeho slov, pre hlbokú a večne trvajúcu radosť našich detí. ■

6. apríla sa uskutočnila vernisáž výstavy výtvarníka a landartistu **JAROSLAVA BELIŠA** na Dúbravskej hlavici. A bol to zážitok. Landart s obľubou využíva prírodné materiály a prirodzene sa vyskytujúce štruktúry dotvorené do neobyčajného tvaru a zvláštneho pôsobenia. Jaro „Bello“ Beliš ide vo svojom prístupe ešte ďalej, nakoľko v jeho diele vnímame krajinu, ktorá si so sebou nesie aj svoju pamäť, fyzicky otlacenú priamo do jej povrchu. Ostré a nepriepustné suché byle v takmer už zabudnutom kráteri po bombe z druhej svetovej vojny pôsobia povznášajúco i trochu bolestne, húsenica plaziaca sa ponad mŕtvy strom podnecuje hravosť a vitalitu s istým poukazom aj na motív zániku. No v prírodnom prevedení a materiáli sú aj napätia a ťažšie témy akoby lepšie stráviteľné – nenadarmo je les pre mnohých miestom fyzického i duchovného azylu... Ďakujem autorovi, kurátorke Kashe Potrohosh a hosťovi Danielovi Pastirčákovi za skvelú akciu. **Text a foto: Peter Grznár**

Kráter v Dúbravskom lese je po bombe z 2. svetovej vojny. Keď som robil túto landart inštaláciu, nedalo sa nemyslieť na Ukrajinu, kde my si neviem predstaviť, čo prežívajú ľudia, na ktorých dopadajú bomby denne. Túto inštaláciu som nazval Špirála. Neďaleko krátera je druhý objekt landart s názvom Húsenica a vyjadruje silu a obnovu prírody.

Jaroslav Belo Beliš

EX POST K STOROČNICI PREŠOVSKÉHO ZBORU

MILAN HALŽA, CB Bratislava
Foto: archív zboru CB v Prešove

Po tieto roky (2023 – 2024) si pripomínáme niekoľko storočníc v Cirkvi bratskej na Slovensku. Prešovský zbor si storočnicu pripomenul vlani na jeseň. Bratislava si ju pripomenie na jeseň tento rok. K slávnosti 100 rokov prešovského zboru, sa vraciam spätne, dodatočne – ex post, z niekoľkých dôvodov.

Otázky o význame obrátenia a osobnej viery v Božieho Syna

Takáto historická udalosť v nás vyvoláva otázky týkajúce sa významu a zmyslu obrátenia ku Kristu, čo bolo charakteristické pre našu cirkev. Hovorí sa, že vrátiť sa na miesta, kde k nám hovoril Boh, je dôležité pre rast osobný, ale aj rast cirkvi. Do 18 rokov som bol radovým členom prešovského zboru, až kým som v r. 1980 neodišiel na štúdiá do Bratislavy. Znova sa mi obnovujú spomienky na toto obdobie začínajúceho života veriaceho mladého muža. Neraza sa pýtam sám seba: čo to, človeče, znamená a ešte znamená, pre teba, že si uveril v Ježiša?

Na slávnosti v Prešove som zistil niečo viac o odvahe a statočnosti v misijnej práci nášho otca, ktorý patrilo medzi 5-tich kolpoltérov prešovského zboru (kolpoltéri roznášali literatúru po dolinách Šariša, Spiša a Abova a rovinách Zemplína, a širil tak evanjelium v kraji). Otec, patrí ti za túto kolpoltérsku misijnú prácu (spätne) naše uznanie. Ako synovia sme ti to dlžní aj verejne povedať a si to pripomínať.

Kladiem si otázku, čo ich to stálo v tej dobe, čo museli podstúpiť, že naši otcovia a matky boli ob-

rátení a znovuzrodení veriaci kresťania? Veď pre osobnú vieru a obrátenie, musel napr. otec opustiť rodičovský dom. Kladiem si ďalej otázku, čo získali, čo nadobudli naši otcovia a matky vo svojom živote na základe osobnej viery v nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista, a to nielen vo veciach spásy človeka a večného života (čo je podstatné), ale aj čo sa týkalo občianskeho života? A čo sme získali my – deti veriacich rodičov? Ak mám hovoriť konkrétne o našej rodine, tak to, že všetci piati bratia sme dnes veriaci. Aké je to šťastie života, mať všetkých súrodencov veriacich. Vďaka Bohu za to.

„Sčítaj dobro Bohom činené...“. Objav na „padláši“ starej mamy .

Moje „ex post“ súvisí aj s mojim objavom na padláši (povale) našej starej mamy na Ozdine. Rád by som sa s vami s tým podelil. Keď som sa vrátil zo slávnosti, ktorá bola v Prešove, robil som isté poriadky, upratovanie na padláši (na povale) manželkinej starej mamy. A tu som nečakane objavil malú „Pamětní knižočku“ podávajúcu informácie o rodokmeni rodiny prastarej mamy Jakubovej. Čítal som knižočku pozorne, veď vždy ma rody

a deje zaujímali. Tak som došiel k dvom skoro posledným stránkam knižočky. Čo sa to tu vlastne na týchto stranách deje? Dve stránky boli zhora nadol krízom preškrtnuté. Prečo? Na jednej preškrtnutej strane boli napísané nešťastné dni v roku, ktorým sa treba vyhýbať. Na druhej preškrtnutej strane boli vypísané dni v roku – šťastné dni v roku, ktoré treba vítať a využiť... A k tomu uvedená poznámka: „Kto toto opisoval, nerozumel tomu že všetky dni sa Božie dni, len ich náležito žijme.“ No ale – to nebolo všetko. Uvedený je rok 1918, mesiac marec, kde sa píše: „i prišla som k obráteniu t. j. k poznaniu pravdy Božej“. Uvádza to na stránke „Jiné poznamenáni hodné udalosti“. Keď naša stará mama škrtla poverčivosť o šťastných a nešťastných dňoch v roku, bol to rok jej obrátenia, keď sa stala veriacou..

Koniec poverčivosti vo veriacej rodine a koniec viery v osud

Pre vieru nastal koniec poverčivosti v rodine. Aký je to dar nežiť v poverčivosti? Aká je to sloboda? A to len preto, lebo rodičia mali osobnú vieru v Krista, Božieho Syna. „Ani my sme poverčivosť nepoznali v našej rodine“, povedal mi jeden veriaci brat. To je super. A je tu aj otázka, ktorá sa dotýka dnešných dní. Keď sa éterom šíria rôzne konšpirácie – nemá poverčivosť blízko ku konšpiráciám?

Nevznikajú rôzne konšpirácie aj z ducha poverčivosti? .

Nie je to sloboda, keď nemusíme žiť v rodine, kde veria na poverčivosť, alebo kde ľudia veria na osud? Je, práve, že to je sloboda. Keď navštívim jedných známych na dedine, tak v malej kuchyni nad sporákom majú vyšíte a zarámované tieto slová: „Sedí vtáča na jarabine, čo komu súdené, to ho neminie“. To je viera v osud. Smutné. Aká je vlastne táto viera v osud? Viera v osud, v neznámy osud, viera v neistotu, viera v to, že sme hračkou v rukách neistých síl a okolností, ktoré rozhodujú o nás. To je hrozné a nesloboda – viera v osud. Akým šťastím je pre nás to, že máme pred sebou cestu pravdy, bezpečnú cestu spásy a večného života, a tým aj cestu slobody – od poverčivosti a od viery v osud. A hlavne od moci hriechu.

„Drž to, čo máš a bude ti svietiť Kristus“ (poznámka: v otvorenosti a v láske).

Ešte jedno „ex post“

Vďaka za veľké defilé piesni, za tie rytmicky a šťastne spievané piesne prešovského zboru, 100 členného spevokolu a nás – tam všetkých. Bola to sila! Bola to sila vďaka Bohu, tomu Bohu, ktorý nás z milosti ešte neopustil a pomáha nám.

Toľko moje „Ex post“ ku stému výročiu prešovského zboru. ■

ATEISTKA, KTORÁ SNÍVALA O JEŽIŠOVI

JAROSLAV TOMAŠOVSKÝ, riaditeľ Wycliffe Slovakia
 Ilustračné foto: MARC EWELL A WYCLIFFE GLOBAL ALLIANCE

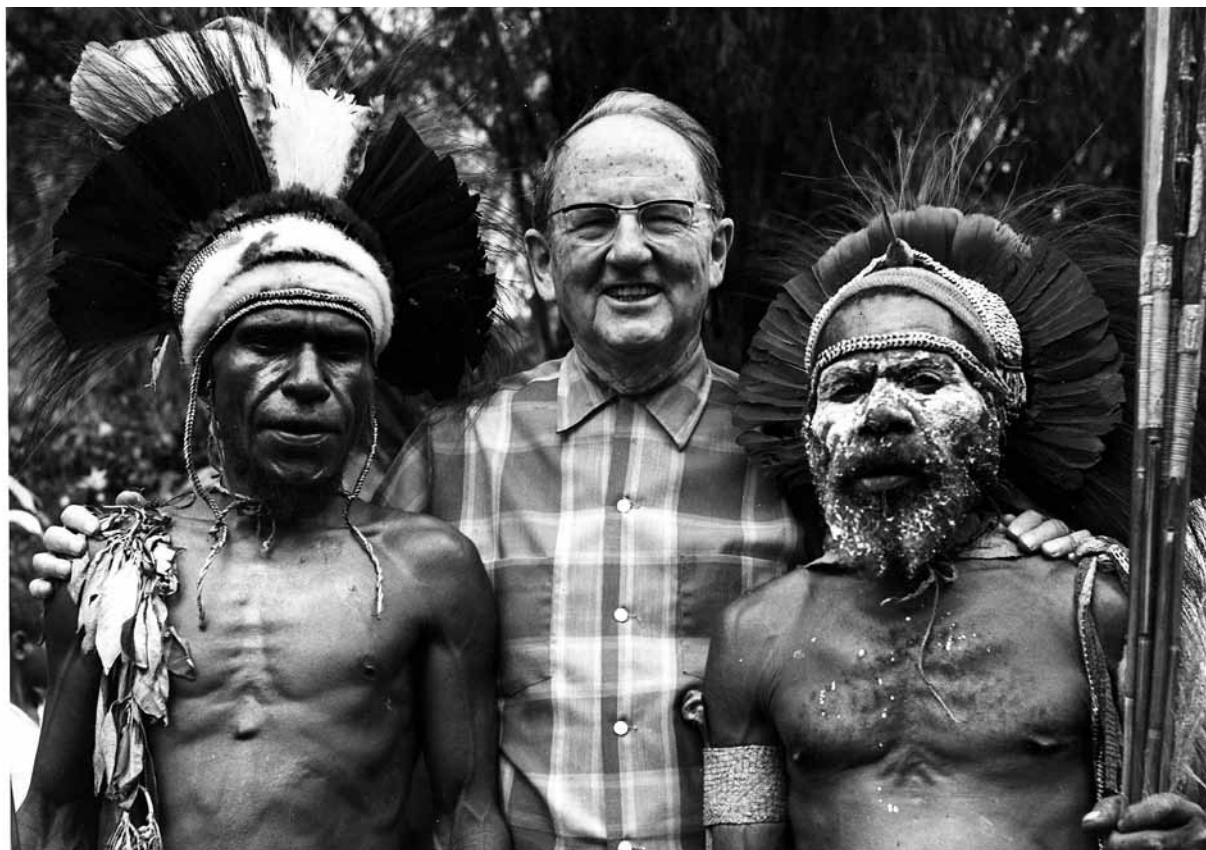
Chatirine spomienky na detstvo nie sú len dobré. Jej otec ju týral a napokon ich rodinu opustil, keď mala Chatira len desať rokov. Jej matka zostala na svoje tri deti sama. „Ak je Alah spravodlivý a všemohúci, ako nás to učili, prečo nás nechá takto trpieť?“ Takúto otázku si Chatira dlho kládla a nenachádzala na ňu odpoveď. Aj keď vyrástla, mala v srdci veľa otázok, ale žiadne odpovede. Keď ju vysokoškolský učiteľ zoznámil s ateizmom, táto ideológia jej dala zmysel. Akosi bolo všetko jednoduchšie, keď človek neveril v Boha. Celé roky potom Chatira žila ako ateistka. Zamerala sa na svoju kariéru, vyštudovala financie a prijala dobre platené miesto účtovníčky. Žiaľ, veci sa nevyvíjali tak, ako dúfala. Chatira veľmi ochorela, a to až tak, že nebola schopná pracovať. Prepadla do hlbokkej depresie. Vo chvíli, keď začala vážne uvažovať nad samovraždou, mala sen. „Vo sne som videla osobu so žiarivou tvárou. Z nejakého dôvodu som vedela, že je to Ježiš. Povedal mi: „Neboj sa, ja ti pomôžem.“ Hoci Chatira vedela o Ježišovi len veľmi málo, Jeho slová jej dávali nádej. „Bolo to ako svetlo v tme.“ V tom istom čase sa jej sestra začala stretávať s kresťanmi a Chatiru s niektorými z nich zoznámila. Chatiru dojalo, že títo kresťania sa modlili za jej zdravie – nie raz alebo dvakrát, ale celé roky. Ona sama sa však bála obrátiť k Bohu. Veď Boha už raz a navždy vo svojom živote odmietla! Zároveň ju sen o Ježišovi utvrdzoval v presvedčení, že sa niečo stane. Možno by mala ísť do kostola a zapáliť tam sviečku? Bol to jediný kresťanský rituál, ktorý poznala. Ale jeden kresťanský priateľ jej celkom jasne povedal: „Mô-

žeš chodiť do kostola, ale Boh nebýva v budove, ktorú vytvorili ľudské ruky. Boh žije v našom srdci.“ Chatira sa rozhodla, že musí zistiť, kto je Boh. Zaumienila si prečítať všetky náboženské knihy, ktoré poznala. Začala Bibliou. Bolo to v čase, keď bola veľmi chorá. „Po prečítaní prvej strany som pocítila akúsi úľavu, ktorá ma nútila siahať po tejto knihe stále viac a viac. Bolo tam však veľa vecí, ktorým som nerozumela,“ spomína Chatira. Sestra jej navrhla, aby sa modlila k Bohu a prosila o schopnosť porozumieť. Vtedy mala ďalší sen o Ježišovi, v ktorom jej povedal: „Čítaj moje slovo! Ja ti dám porozumenie.“ Bola ohromená. Obrátila sa na Boha s prosbou a On jej odpovedal vo sne. Boh hovoril s ňou, ateistkou! Po tomto stretnutí s Bohom sa odhodlala ísť s priateľmi do kostola. To, čo tam počula, bolo pre jej dušu ako balzam. Vtedy a tam, na svojej vôbec prvej bohoslužbe, prijala Ježiša do svojho života. Priznáva: „Nehľadala som ani tak vykupiteľa – neriešila som môj problém vzbury voči Bohu. Hľadala som liečiteľa, niekoho, kto by zmiernil moju bolesť.“ Chatira mala opäť sen o Ježišovi. Videla sa stáť na jednom konci starého visutého mosta, zatiaľ čo Ježiš stál na druhom konci. „Ak prejdeš po tomto moste, dostaneš sa ku mne,“ povedal. Pochopila, že Ježiš ju vyzýva urobiť krok viery – niečo ako vykročiť na starý nebezpečný most a veriť, že ju unesie. Tak sa rozhodla otvoriť Ježišovi svoje srdce – nechala, aby Jeho dobrá správa prenikla do samého centra jej života. V tej chvíli našla viac, ako hľadala, našla svojho Vykupiteľa.

Chatira je dnes presvedčená, že jej tri sny boli priamou odpoveďou na modlitby jej verných kresťanských priateľov počas predchádzajúcich šiestich rokov. Raz, keď sa za ňu jej priatelia modlili, dostala od Boha zaslúbenie, že jej choroba ju už nebude trápiť. Zároveň zažila oslobodenie od strachu zo smrti. Keď sa toto zaslúbenie stalo realitou a ona bola naozaj uzdravená zo svojej vyčerpávajúcej choroby a rovnako vyčerpávajúceho strachu zo smrti, začala túžiť robiť niečo viac než „len“ účtovníctvo. „Modlila som sa, aby som bola súčasťou Božieho diela, aby si ma Boh použil pre Jeho zámery.“ Vtedy sa stretla s ľuďmi, ktorí zakladali prekladateľskú agentúru s názvom „Obzor“. Táto agentúra robila preklady pre podniky, ale aj preklady Biblie. „Tu som sa stretla s jazykovedcami, tu som spoznala prekladateľov a tu som si uvedomila, že Boh odpovedal na moje modlitby. Vždy, keď som počula príbeh o tom, ako sa Božie slovo dostáva k ľuďom a prináša úžasnú zmenu, pomyslela som si: „Páni! Aj ja som súčasťou veľkého Božieho plánu, Jeho veľkého diela.“ Chatira sa stala prvou zamestnankyňou tejto spoločnosti. Pracovala tam ako účtovníčka, vedúca kancelárie a manažérka ľudských zdrojov a popritom získavala nové zručnosti. Po 14 rokoch ju požiadali, aby sa stala riaditeľkou tejto organizácie. Bola to pozícia, ktorá si vyžadovala naučiť sa veľmi veľa nových vecí, ale ona túto výzvu prijala. To, čo ju drží pri živote, je jej dôvera v Boha a neochvejná viera v silu modlitby: „Ani jediné slovíčko, ktoré Boh povedal, nikdy nezostalo nesplnené. Spomeňte si – šesť rokov intenzívnej modlitby roztápalo moje srdce! Nikdy sa nenechajte odradiť – jednoducho sa modlite ďalej. Robte, čo môžete, a Boh sám urobí zvyšok.“

Sny, Božie slovo v jazyku, ktorému Chatira rozumela a Ježišovi nasledovníci v jej okolí, ktorí jej svojou láskou a vytrvalosťou zhmotnili Božiu lásku, boli tri piliere, ktoré Chatiru priviedli k viere. Možno uvažuješ o službe nezasiahnutým národom. Myšlienka priniesť im evanjelium ti znie ako niečo veľmi vzrušujúce. Aj tento príbeh ma presvedča, že byť súčasťou hnutia prekladu Biblie môže byť tou najlepšou cestou. Viac, ako počuť slová misionára zo Západu, títo ľudia potrebujú počuť prehovoriť Ježiša ich jazykom. Cameron Townsend, zakladateľ Wycliffe Bible Translators, raz povedal: Preklad Biblie je najlepší misionár – nikdy nepotrebuje ísť domov „na dovolenku“ a nikdy ho nepovažujú za cudzinca.

Počas januára sme dosť veľa cestovali. S Pavlom Šrankotom sme robili prezentácie o tom, čo s Pánom Bohom zažil počas jeho misijného pobytu v Papue Novej Guinei. Bol to skvelý čas, kedy sme sa mohli stretnúť aj osobne s niektorými z vás a vzájomne sa zdieľať s tým, čo Pán Boh koná v našich životoch i v našej službe. Sme za vás všetkých mimoriadne vďační Pánu Bohu a naozaj sme mohli počas toho uplynulého mesiaca prijať cez vás veľa Božieho požehnaní. Ak by ste aj tí z vás, ktorí ste Pavla nemohli počuť naživo, mali záujem o jeho prezentáciu, môžete nám napísať a pokúsime sa zorganizovať takúto prezentáciu aj niekde vo vašom meste, obci alebo v blízkom okolí. Napíšte nám, ak by ste sa chceli stať súčasťou tejto práce či už cez modlitby, finančnú podporu, poukázanie 2% z daní či tým, že tejto službe venujete svoj čas. Pridajte sa k Božej misii a okúste Božiu lásku a moc v priamom prenose. ■

ZÁZRAK PRI JAZERE

Pripravili: IVETA a ROMAN TOPOLČANYOVCI

Potom bol židovský sviatok, a Ježiš odišiel hore do Jeruzalema. A v Jeruzaleme je pri Ovčej bráne rybník, ktorý sa volá židovský Bethesda a má päťoro siení, 3 v ktorých ležalo veľké množstvo nemocných: slepých, kulhavých, vyschlých, očakávajúcich hnutie vody. Lebo anjel Pánov zostupoval časom do rybníka a búril vodu, a ktotedy prvý vošiel po pobúrení vody, ozdravel, nech by bol býval postihnutý jakýmkoľvek neduhom. A bol tam nejaký človek, ktorý bol tridsaťosem rokov nemocný. Keď toho videl Ježiš ležať a poznal, že je už dávno nemocný, povedal mu. *Či chceš byť zdravý? A nemocný človek mu odpovedal: Pane, nemám človeka, ktorý by ma, keď sa pobúri voda, dopravil do rybníka; ale kým ja idem, už iný schádza predo mnou. Vtedy mu riekol Ježiš: Vstaň, vezmi svoje ležisko a chod! A človek hneď ozdravel a vzal svoje ležisko a chodil. A bolo to v sobotu. Preto hovorili Židia uzdravenému: Je sobota, nepatrí sa ti nosiť ležisko. A on im odpovedal: Ten, ktorý ma uzdravil, mi povedal: Vezmi svoje ležisko a chod! A tak sa ho opýkali: A kto je ten človek, ktorý ti povedal: Vezmi svoje ležisko a chod? Ale uzdravený nevedel, kto je, lebo Ježiš sa bol vzdialil ztade, kým bol zástup na tom mieste. Potom ho našiel Ježiš v chráme a povedal mu: Hľad, ozdravel si; nikdy viac nehreš, aby sa ti nestalo niečo horšie! A človek odišiel a povedal Židom, že je to Ježiš, ktorý ho uzdravil. A preto prenasledovali Židia Ježiša a hľadali ho zabiť, že to učinil v sobotu.* Jn 5, 1 - 16, (Roháčkov preklad)

Svet, v ktorom žijeme, niekto prirovnal k nemocnici. Je v ňom veľa utrpenia, bolesti, slz, chorôb a všakových neduhov. Ak ste už niekedy ležali na detskom oddelení, tak mi dáte určite za pravdu.

Ale na druhej strane Boh našu Zem a korunu stvorenstva - človeka - stvoril z veľkej lásky. Opatruje nás a bdie nad nami. Má vo svete veľa svojich služobníkov, ktorí pomáhajú zmiernovať ľudské utrpenie a sušiť slzy.

Biblia nám v dnešnom príbehu predstavuje človeka 38 rokov chorého. To je naozaj veľa! Možno ani vaši rodičia ešte nemajú toľko rokov. Jeho utrpenie bolo veľké a ochorenie nebolo ľahké vyliečiť. Ešte horšie bolo však to, že tento muž bol sám a opustený. Ako bolestne vyznieva jeho žaloba Pánovi Ježišovi: Pane, nemám nikoho, kto by ma zanesol do jazera... Keď ani na tomto mieste, ktoré sa volalo Betezda - dom milosrdenstva, nebolo súcitu a lásky, tak kde potom?

V Jeruzaleme pri Ovčej bráne bolo jazero Betezda s piatimi prístrešiami. Ležalo v nich mnoho chorých - slepých, chromých, vychradnutých, ktorí čakali, až sa voda pohne, lebo z času na čas anjel Pánov zostupoval na jazero a zvrátil vodu; a ten, kto prvý vošiel do zvrátenej vody, ozdravel.

Na tomto mieste a v takejto bezútešnej situácii sa nachádzal človek, ktorého videl Ježiš, prišiel k nemu a povedal prosté slová: Vstaň, vezmi si lôžko a chod! A ten človek hneď ozdravel. Ježiš nemá len pekné slová na jazyku, neukazuje súcit iba na tvári, ale skutočne pomáha. Presne tak prichádza Pán Ježiš aj k nám, aby nás vytrhol z každej biedy, strachu a bolesti.

Bože, ďakujem Ti za zdravie!

Dobrý lekár je taký, ktorý chorého nielen vylieči, ale mu aj poradí, čoho sa má vyvarovať, ak sa chce vyhnúť ďalšej chorobe. Takýmto lekárom je i Pán Ježiš. Uzdravenému človeku z nášho príbehu dáva do života cennú radu: Ozdravel si, tak nehreš viac, aby sa ti nestalo ešte niečo horšie. Tieto slová sú dôležité aj pre nás. Ježiš - náš Záchranca - nám umožnil radostný a požehnaný život. Preto Ho poslúchnime a nehrešme viac!

Čo sa môžeme z tohto príbehu naučiť?

- Že Boh je vždy s nami.
- Pán Boh sa stará o nemocných a prichádza k nim.
- My sami sa máme denne modliť za zdravie svoje i svojich blízkych. Máme tiež ďakovať, že môžeme behať a hrať sa.
- Máme so súcitom myslieť na tých, ktorí nemôžu robiť to, čo robíme my.
- Keď môžeme, vždy pomôžeme, aspoň objatím, či úsmevom.
- A určite sa nikdy nikomu chorému nevysmieva-
jme.

Biblický kvíz

V každej otázke zakrúžkuj písmeno pri správnej odpovedi a doplň chýbajúce slová vo verši z Iz 41,10:

----- , lebo ja som
s tebou, nepozerať ustrašene
vôkol seba, lebo ja som Boh tvoj!
Posilním ťa a pomôžem ti,
i podopriem ťa svojou
spásonosnou pravickou.

1. Koľko mal Pán Ježiš učeníkov?

- L) 5000 mužov, okrem žien a detí
- M) štyroch (Matúš, Marek, Lukáš, Ján)
- N) dvanástich

2. Na čo sa premenila Lótova žena, keď sa obzrela?

- E) na soľný stĺp
- F) na havrana
- G) na horiaci krík

3. Koľko panien z podobenstva bolo pripravených na príchod ženícha?

- Z) všetky
- A) žiadna
- B) päť

4. Koľko nádob s vodou premenil Ježiš na víno na svadbe v Káne Galilejskej?

- N) dvadsať
- O) šesť
- P) jednu

5. Ako sa volali Lazárove sestry?

- J) Mária a Marta
- K) Rút a Ester
- L) Monika a Katka

6. Koľké v poradí je prikázanie - Pamätaj, že máš sviatočný deň sviätí?

- R) druhé
- S) tretie
- T) štvrté

7. Na ktorej hore pristál Nóachov koráb po potope?

- Y) Olivová hora
- Z) Sinaj
- A) Ararat

Uzdravenie nemocného v Betezde

Vyrieš nasledujúce tri úlohy na tejto strane a pri čítaní biblického príbehu si over, či sú tvoje riešenia správne.

1. úloha

V akom meste sa odohral tento príbeh o uzdravení? Obrázky nahraď slovami, prvé písmeno z daného slova napíš na linajku.

2. úloha

Čo je to Betezda?

Chod' po písmenkách a krúžkuj len tie, na ktorých je nakreslená malá ryбка. Nakoniec prečítaj slovo.

3. úloha

Koľko rokov bol chorý človek, ktorého Pán Ježiš uzdravil a svedectvo o tom máme zapísané v tejto kapitole evanjelia? Vypočítaj príklad:

$(6 \times 5) + (64 : 8) =$

IBA TAK

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

V poslednom čase som často hovorila: „Miláčik, teraz nie! Daj mi chvíľku, prosím.“ Alebo: „Čo si hovorila? Povedz to ešte raz, nepočúvala som Ťa!“ A pochopiteľne, že sa vám nechce opakovať príhodu, o ktorú ste sa chceli podeliť, už to nemá tú emóciu a napätie,... (ale aj to sa potrebujeme naučiť, aby sme rešpektovali jeden druhého.)

V poslednom čase som sa málo smiala pri spoločnom stole, keď deti rozprávali historky a vzájomne sa doberali, lebo sa zdalo, že nie je na čom. V skutočnosti som bola neprítomná, a je mi to ľúto. Lebo viem, že v takých dňoch mi vlastne život preteká pomedzi prsty a ja sa ho zúfalo snažím zachytiť, a pritom prichádzam o samotný Život. Ten pocit, keď s niekým si, ale v myšlienkach si už vlastne niekde inde. Keď sa s človekom rozprávaš, ale v skutočnosti nevnímaš srdcom, nie si tam. A v hlave riešiš milión ďalších vecí, ktoré sa zdajú také dôležité...

Dnes nám začali jarné prázdniny a po dlhom čase iba tak SME. Jeden pre druhého. Prítomní. Počúvame sa, rozprávame a smežeme sa na hlúpostiach. Som za to veľmi vďačná, lebo viem, že to sú tie kľúčové situácie, ktoré nás zakoreňujú.

Ježiš veľmi často sedával za stolom (alebo aj inde) s ľuďmi – iba tak. Rozprával sa s nimi o dôležitých aj menej dôležitých veciach, o živote. Napriek tomu, že Spasiteľ sveta mal veľa povinností a veľa ľudí potrebovalo Jeho pomoc, neponáhľal sa. Bol plne prítomný pre človeka, s ktorým práve bol. Je plne prítomný pre mňa aj pre Teba.

Toto sa teraz učím od Neho, lebo som presvedčená, že práve to je láska.

Ja SOM s vami po všetky dni, až do konca sveta (Mt 28, 20). ■

Z ROKOVANIA RCB

APRÍL 2024

Rada schválila:

Vizitačnú správu z vizitácie zboru v Nitre.
Znenie konferenčného návrhu na zrušenie konferenčného uznesenia o zrušení Zboru v Trenčíne.

Rada zobrala na vedomie:

Plánovanú slávnosť pri príležitosti 30. výročia vzniku Katedry teológie a katechetiky na UMB v dňoch 26. – 27. 4. 2024.

Že staršovstvo aj členské zhromaždenie zboru v Bardejove 17.3.2024 vyjadrili súhlas s pokračovaním služby kazateľa Martina Uhriňáka v zbere.

Že účastníci porady hospodárov a správcov zborov prerokovali návrh rozpočtu a príspevkov zborov na rok 2024.

Že o prevod členstva do zboru v Nitre požiadalo 14 z 15 členov Zboru v Trenčíne

Rada rozhodla:

O predĺžení pracovnoprávneho vzťahu s Davidom Spodniakom (vikár v Nitre) na dobu neurčitú.

Že nového administrátora zboru v Košiciach po ukončení mandátu Petra Prištiaka bude riešiť nová Rada.

Ďalej Rada:

Odsúhlasila ukončenie pracovnoprávneho vzťahu s Jánom Henželom (tajomník Rady) k 31. 5. 2024 na jeho žiadosť..

Pripravila personálne návrhy pre Konferenciu 2024. ■

Spracované z podkladov RCB

PRICHÁDZA MRÁZ? alebo OBNOVENIE PORIADKU

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Asi vás ani nemusím nabádať, aby ste hádali, prečo sa mi v týchto dňoch vynorila spomienka na časy normalizácie a názvy týchto samizdatov. Nechcem sa vracat' do čias, keď boli u nás sovietske tanky, ale spomenúť to treba, lebo – ruské tanky na Ukrajine sú možno tie isté. Ani sa nechcem vracat' do čias, keď nás učili, že okupácii sa má správne hovoriť „bratská pomoc“. A že normálne je žiť podľa tankových pravidiel a nie zbytočne rozmýšľať. Lebo strana a vláda rozmýšľa za nás správne, „na večné časy a nikdy inak“. Aj to treba spomenúť, lebo možno nie celkom to isté, ale nie až tak veľmi vzdialené, sa nás pokúšajú učiť aj dnes víťazi ostatných dvoch demokratických volieb.

V prvom zo spomínaných samizdatov Zdeněk Mlynář opisuje, ako vyzerá totálna totalitná moc jednej strany, ktorá sa šírila z Kremľa, v druhom Milan Šimečka ukazuje, čo je normalizácia spoločnosti po náznaku demokracie zo šesťdesiateho ôsmeho roku. Lebo Kremeľ poznal len normálnu totalitu, nie „totalitu s ľudskou tvárou“. Tak to bolo v Maďarsku v roku 1956, tak to bolo v Československu v 1968-om. Vzbúrení poľskú Solidaritu si Poliaci znormalizovali sami. Len aby zabránili „bratskej pomoci“ z Kremľa.

No ukazuje sa, že moskovské mrazy nepodliehajú klimatickým zmenám.

Len ich tento raz na Slovensko (ani do Maďarska) nepriniesli tanky, ale voľby.

Pre mňa najtragickejšiu pravdu o nás, čo žijeme na území Slovenska, povedal Róbert Fico, keď po prezidentských voľbách

Samizdaty. Tajne vydávané a rozmnožované zakázané knihy. Mnohé sa tlačili v zahraničí, iné sa rozmnožovali „na kolene“ doma a šírili ručne. Ja som sa koncom 70-tych rokov minulého storočia, v časech najtvrdšej normalizácie, ako redaktor rozhlasovej Zákruty, zúčastnil prepisovania a šírenia dvoch samizdatov: jeden od Zdeněka Mlynářa *Mráz přichází z Kremle* a druhý *Obnovenie poriadku* od Milana Šimečka. Prepisovali sme ich na písacích strojoch – jedna strana plus asi 6 „kopírákov“ krát počet strán a rozdávali nezviazané, len v obaloch. Ľuďom, ktorým sme ako-tak dôverovali.

vítavoslávne oznámil novinárom: „Hovorili ste, že prezidentské voľby budú referendum o tom, či vládeme dobre. Víťazstvo Petra Pellegriniho (referendum) ukázalo, že ľudia s tým, ako vládeme, súhlasia a podporujú nás.“ Ak sme si (niektorí) po jesenných parlamentných voľbách a následnej smršti, ktorou vládný trojlístok ovládol tajné služby, políciu a prokuratúru mysleli, že sa Slovensko v prezidentských voľbách spamätá, mýlili sme sa. Týmto „referendom“ Ficovi ešte viac narástli krídla – bez akýchkoľvek škrupúl vyhlásil, že na rade je ovládnutie verejnoprávnej RTVS a pár sudcov, ktorí nesúdia v súlade s vládnymi potrebami... Lebo „ľud rozhodol o správnosti toho, čo robíme“ (R. Fico) a my len obnovujeme poriadok. A teraz nám už do toho nebude rozprávať nikto, ani ilegálne vysielanie rozhlasu, ani prezidentka – je s nami ľud aj budúci prezident, ktorý síce ešte nenastúpil do úradu, ale už odprisahal vernosť nám – vláde (parafráza premiérovho myslenia).

Nebudem opakovať politológmi sto ráz vyslovené príčiny výsledku prezidentských volieb. S dačím súhlasím, s iným nie. Ale myslím si, že Pellegrini nezvítazil vďaka tým, čo ho volili. Pellegrini vyhral vďaka tým, čo nešli voliť Korčoka. A to zazlievam všetkým, ktorí sa oháňajú svojím konzervatívizmom, či kresťanstvom – liberála voliť nebudeme. Ani ja nemusím liberálov ani Korčoka, ale volil som ho, lebo si myslím, že je lepší umiernený liberál, ako moskovský Mrázik.

(A ešte si myslím, že dnes, vďaka technike, sa samizdaty budú vydávať jednoduchšie...) ■

KRÍŽOVKA

Nehľadajte Ježiša v ďalekých krajinách – nie je tam- Je celkom blízko...“
(Matka Tereza)

Autor: Peter Kailing		Prinesie	Otázka na 6. pád	POMÔCKY Menon, INR, RM, Olt, Taran	POMÔCKY Eolit, Ohio, Eret	Osobné zámeno	Zápor spojka	Krátky (hovor.)	Lietadlo (hovor.)
	Predložka MPZ Mada- gaskaru			Štát USA	Priehlbina TAJNIČKA				
Zasadanie, schôdza					•				
Viacerá					•	Kód ind. rupie Predpona (ekológia)			
	Emisia (česky) Rumun. rieka				•		2-hláska Olympia (dom.)		
Strednica			Malé oje Český súhlas		•			Patriace Ivanovi	Pulz
Liana (dom.)				Najstar. éra doby kamennej Je (nem.)	•				
Biely šport					•	Rím. pozdrav Bývalý hádzanár			
	Indián	Osobitne Grécke písmeno			•		A podobne (skr.) Korenie (rasca)		
Pokiaľ			St. zbraň (búracia) Sada		•				Skr. New Yorku
Cestovný doklad				St. indic. politik Rozrývaj	•				
Alkohol. nápoj (pred. jedlom, mn. č.)					•				
Vojen. útvary						Predložka			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 3/2024

Nesnaž sa človeku lichotiť, lebo potom budeš mať problém povedať mu ČISTÚ PRAVDU. Knihu Kráľovské mestá posielame **Božene Halžovej** z Vranova nad Topľou

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

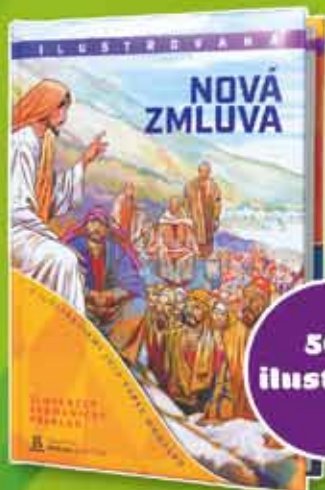
svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 5. 2024. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

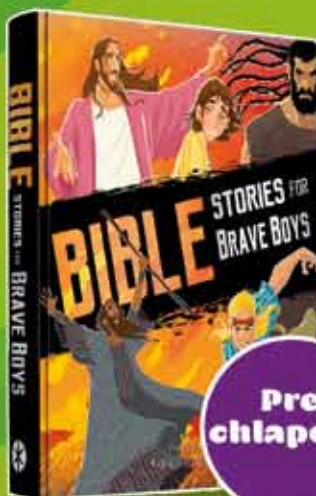
Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 4/2024.

Stranu pripravil Peter Kailing

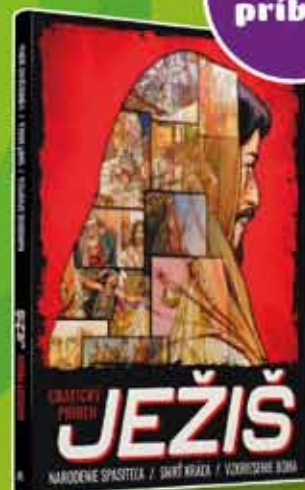
NADČASOVÉ biblické príbehy

500
ilustrácií

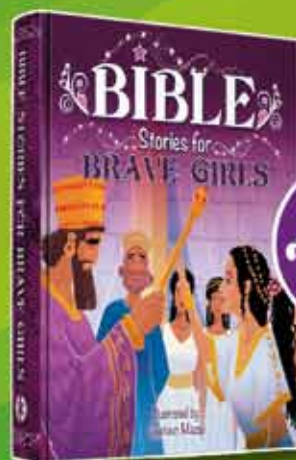
Pre
chlapcov

Grafický
príbeh

Pre
najmen-
ších

Pre
dievčatá

B Slovenská
biblická spoločnosť

Viac biblí a knižných titulov nájdete na:

WWW.ESHOP.BIBLIA.SK

WWW.BIBLICKASPOLOCNOST.SK

KONTAKT

Tel.: +421 48 413 41 91

Email: office@biblia.sk

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.